

PORTORIKIECIU ATENTATAS JAV KONGRESE

CH. KERSTEN RAGINA NUTRAUKTI SANTYKIUS SU SOVIETU SAJUNGA

3,000 estų klausėsi kongresmano kalbos

NEW YORKAS. — Perteitą sekmadienį 3,000 Amerikos estų iš New Yorko ir apylinkių susirinko į savo didžiąją koloniją Bronx paminėti Estijos 36 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo Kongreso atstovas Charles Kersten, Pabaltijo komiteto pirmininkas. Be jo dar kalbėjo ir kitas respublikonų atstovas Kongrese iš Wisconsinso, O'Konski.

SSSR pripažinimas buvo klaida Atst. Kersten savo kalboje apgailestavo, kad Jungtinės Valstybės 1933 metais pripažino Sovietų Sąjungos vyriausybę, ir pranašavo, kad netrukus šis pripažinimas, bus atšauktas, atitaisant padarytą klaidą.

Kremliaus valdovai nėra teisėta tautos vyriausybė, — ji jos neatstovauja, o atstovauja tik "proletarinės klasės diktatūrą", gi visi kiti yra jos priešai, pasakė Kersten.

buvo leista suprasti, jog viena iš svarbiausių atsisakymo toje salėje posėdžiauti priežasčių kaip tik ir buvo Lietuvos, Latvijos ir Estijos "respublikų" herbai, kadangi vakariečiai tų kraštų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą nėra pripažinę, o Jungtinių Valstybių atstovas Dulles rengėsi pakišti Molotovui "ponosim" tų kraštų neteisėtą pagrobimą. Jis tai ir padarė net dviem atvejais, vasario 5 ir 10 dieną. Skaitytojas

Indija atmeta JAV karinę paramą

Nehru ignoruoja Ikes siūlymą

WASHINGTONAS, D. C. — Indijos ministeris pirmininkas Nehru, atsakydamas į prezidento Eisenhowerio laiška, pareiškė, kad Indija nenori ir atmeta karinės pagalbos siūlymą.

Prez. Eisenhoweris šį siūlymą paskelbė ryšium su JAV nutarimu suteikti daugiau ginklų ir karinių medžiagų Pakistanui (buvusiai Indijos kolonijose daliai, susidedančiai iš 80 milijonų mahometonų gyventojų).

Indijos Pakistano santykiai yra įtempti dėl Kašmiro (trečiosios po karo susidariusios valstybės, esančios Indijos globoje, nors gyventojų daugumą sudaro mahometonai). Nehru nenori stiprios Pakistano respublikos ir priešingai Amerikos pažadėtai paramai. Prez. Eisenhoweris ta proga priminė Indijai, kad ginklai nebus panaudoti prieš Indiją, ir kad Amerika yra pasirodusi duoti karinės paramos ir Indijai.

Kašmiro klausimas

JESSORE, Pakistanas. — Ministeris pirmininkas Ali užtikrinamas, kad Pakistanas nemano prisijungti Kašmiro ginklu, o plebiscitu.

Jis nedaro skirtumo tarp karinės ir ekonominės paramos. Jis sako, Indija, gaudama iš Amerikos ekonominę paramą, gali atidėti daugiau savo lėšų apsiginklavinimui. Taip pat ir Pakistanas, kai gaus šiais metais iš Amerikos ginklų už \$25 mil., galės įgyvendinti visą savo ekonominį ir technikinį projektą.

JAV bando naujus atominis ginklus

Ruošiasi vandenilio bandymams

WASHINGTONAS, D. C. — Atominės Energijos Komisija praneša apie įvykusį naują atominį sprogdinimą Marshallo salose Ramiajame vandenyne. Ar tai buvo atominė bomba, ar koks kitas naujas ginklas, komisija nepraneša. Šie atominiai bandymai Marshallo salose yra įžanga į planuojamus didesnius bandymus Eniwetook saloj Pacifike, Ten Amerika išbandys vandenilio (hidrogeninę) bombą ateinančią mėnesį.

Senatas patvirtino Warren aukščiausio teismo pirmininku

Iš jam mestų kaltinimų liko kartus prisiminimas

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį Senatas patvirtino Earl Warren'į JAV aukščiausio teismo pirmininkus. Balsuojant neatsirado nei vieno, kuris būtų pasisakęs prieš jo paskyrimą. Prieš Warren'ą nebebuvo nei teisių pakomisijos pirmininkas Langer, kuris buvo paskel-

Generolas Mohammed Naguib (dešinėje) vėl atgavo Egipto prezidentūrą (jis buvo priverstas rezignuoti). Pulk. Gamal Abdel Nasser (kairėje) eis premjero pareigas.

SOCIALISŲ INTERNACIONALAS UŽ NEPRIKAUSOMYBĘ PAVERGTIESIEM

Priimta rezoliucija, remianti Europos Gynybos Bendruomenę, vokiečių atstovams priešinant

BRIUSELIS, Belgija. — Prasidėjusioj Socialistų Internacinalo konferencijoj buvo priimtos rezoliucijos Europos taikos ir laisvės klausimais.

Socialistų Internacinalas pasisakė už tolimesnes derybas, siekiant taikiu būdu sujungti sušaldytą Vokietiją. Pareikalauta visiškos nepriklausomybės Austrijai ir sukurti tokia Europos saugumo sistema, kuri garantuotų nepriklausomybę visoms Europos tautoms, nepamirštant ir tų tautų, kurias užėmė komunistai Rytų ir Vidurio Europoj ir atskyrė geležine uždanga nuo laisvojo pasaulio.

Remia Europos jungtinę armiją

Konferencijos dauguma pasisakė ir už Europos Gynybos Bendruomenę, kurios pasėkoj numatyta jungtinė armija iš šešių Vakarų Europos valstybių. Kiek paradoksiška, bet tiesa, kad už Europos Gynybos Bendruomenę pasisakė Prancūzijos socialistų delegacija, bet pasipriešino Vakarų Vokietijos socialistai. Vokiečių delegacija, vadovaujama socialdemokratų partijos pirmininko Ericho Olenhauerio, pakartojo priešinosi argumentus, kad Europos Gynybos Bendruomenės sutartis privestų prie amžino Vokietijos padalinimo.

Už Europos Gynybos Bendruomenę pasisakė ir Anglijos socialistai, kurių didelė dalis, bet ne dauguma, yra priešingo nusistatymo. Gynybos Bendruomenės šalininkais be to pasisakė Austrijos, Belgijos, Olandijos, Danijos, Luksemburgo, Italijos, Norvegijos ir Saaro socialistų delegacijos.

Už Europos Gynybos Bendruomenę pasisakė ir Anglijos socialistai, kurių didelė dalis, bet ne dauguma, yra priešingo nusistatymo. Gynybos Bendruomenės šalininkais be to pasisakė Austrijos, Belgijos, Olandijos, Danijos, Luksemburgo, Italijos, Norvegijos ir Saaro socialistų delegacijos.

Senatas patvirtino Warren aukščiausio teismo pirmininku

Iš jam mestų kaltinimų liko kartus prisiminimas

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį Senatas patvirtino Earl Warren'į JAV aukščiausio teismo pirmininkus. Balsuojant neatsirado nei vieno, kuris būtų pasisakęs prieš jo paskyrimą. Prieš Warren'ą nebebuvo nei teisių pakomisijos pirmininkas Langer, kuris buvo paskel-

bes 10 kaltinimų, ne tik politinių, bet ir kriminalinių, šiam prezidento Eisenhowerio pasirinktajam kandidatui, buvusiam ilgus metus Kalifornijos gubernatorium.

Kruvinos riaušės Sudane, atvykus prez. Naguibui

UZMUSTA 14 POLICININKŲ, 11 VIETINIŲ RIAUŠININKŲ

KHARTOUM, Sudanas. — Atvykus Egipto prezidentui gen. Naguibui ir pirmojo Sudano parlamento atidarymo iškilmes, sostinės gatvės prisipildė ne tik jo gerbėjų iš nacionalistų unijos partijos, laimėjusios rinkimus, bet ir "Umma" partijos bei religinės sekto "Ansar" kovotojų, apsiginklavusių ietimis.

Jų vadui Sayd Rahman El Mahdi sekant įvykius nuo vieno namo stogo, Egipto draugystės priešinkai paleido į darbą ragotines ir kitokius ginklus. Užvirė kruvina kova su policija, kuriai į pagalbą atbėgo ir kariuomenės daliniai. Kautynių lauke žuvo 14 policininkų, tarp jų Khartoumo policijos viršininkas, anglas H. S. McGuigan ir vietinės policijos viršininkas Mustafa El Madjy.

Sudano-Egipto draugystės šalininkai, suruošę didesnes demonstracijas prezidento Naguibui garbei. Naguib, pusias sudaniecis, kaip tik ir susirėjo su savo karine junta Kaire, iškilus klausimui, kas turi atstovauti Egiptą Sudano parlamento atidaryme. Jis buvo penktadienį pavarytas, areštuotas, o sekmadienį vėl grąžintas į prezidentus. Sudano parlamento atidarymas atidėtas neribotam laikui. Sudano gen. gubernatorius sir Robert Howe paskelbė išimties stovį.

Rado 9 žuvusius

RAPID CITY, S. D. — Lėktuvai, išsiųsti ieškoti dingusio Western Air Lines keleivinio lėktuvo, rado suduzusį ir visus 9 žmones — 6 keleivius ir 3 įgulos narius — žuvusius.

Mahometonų maištas

JAKARTA, Indonezija. — Didžiausios demonstracijos ir riaušės mahometonų pasauly įvyko pereiną sekmadienį Indonezijos sostinėje.

Apie 250,000 religinių fanatikų sukėlė riaušes prieš savo vyriausybę ir politikierius, kurie savo kalbose "įžeidė" jų religiją. Maištą malšinant žuvo vienas kariuomenės kapitonas. Sužeistų yra abiejose pusėse.

TERORISTAI PALEIDO 40 ŠUVIŲ Į POSĖDŽIAUJANČIUS ATSTOVUS

Sužeidė 5 Atstovų rūmų narius; 2 labai sunkiai

WASHINGTONAS, D. C. — Trys portorikiečių teroristai, du vyrai ir moteris, šaukdami: "Laisvės Portorikai!", pirmadienį Atstovų rūmuose, paleido ugnį iš automatinių pistoletų į posėdžiaujančius kongresmanus.

Sekretorius Dulles vėl konferencijoje

20 respublikų tariasi Pan-Amerikos klausimais

CARACAS, Venezuela. — Pirmadienį čia prasidėjo nauja Pan-Amerikos konferencija, šaukiama kas penki metai svarstyti Amerikos žemyno valstybių savitarpinis santykius. JAV delegacijai vadovauja sekretorius Dulles, prieš savaitę grįžęs iš ilgos ir sunkios Berlyno konferencijos.

Pan-Amerikos konferencijoj sekretorių Dulles laukia nauji sunkumai. Santykiai tarp JAV ir Lotynų Amerikos respublikų nėra tokie, kokie turėtų būti. Vidurio ir Pietų Amerikos respublikos norį geresnių kainų už savo žaliavas, parduodamas Jungtinėms Valstybėms. Komunistų propagandistai, turį Gvatemaloj ir kitose respublikose didelį pasisekimą, kiršina vietinius gyventojus prieš JAV dėl tariamo išnaudojimo.

Vykstant Pan-Amerikos konferencijai Bagotoj Kolumbijoj 1948 metais komunistai pajėgė suorganizuoti masines riaušes ir demonstiacijas, kurias malšinant žuvo apie 1,500 žmonių. Venezuelos sostinė, ypač universiteto rūmai, kuriuose vykstą konferencija, yra taip pat apgulta policijos ir kariuomenės dalinių, laukiant vietinių komunistų pajudėjimo.

Teroristai policijos rankose Užpuolikai dėl lengvos apsaugos nesunkiai įėjo į žiūrovų galeriją, pasislėpę automatinis pistoletus ir Portorikos vėliavą. Pasigirdus šūviams, pirmasis įpuolė Kongreso durininkas Matthew Fardella ir sugriebė vieną iš teroristų, skubantį iš naujo užtaisyti pistoletą.

Kitas durininkas, Charles Santoro, šoko prie antrojo teroristo. Tą pačią akimirka buvo pagauta ir moteris, išsviedžiusi Portorikos vėliavą ir šūktelėjusi ispaniškai: "Vivo Portorico".

Š. Korėja paleido 19-ka internutuotųjų

JT armija grąžins juos Europon PANMUNJOM, Korėja. — Pirmadienį komunistai perdavė JT armijos atstovams 19 civilių, kuriuos suėmė Korėjos karo pirmosiomis dienomis.

Tarp jų buvo 11 totorių, buvusių Turkijos piliečių, kurie pabėgo nuo bolševikų į Mandžiuriją ir čia pateko Šiaurės Korėjos komunistams. Kiti 8 paleistieji yra įvairių Europos tautybių, tarp kita 6 moterys. JT armija netrukus juos grąžins Europą.

Sudegė 7 žmonės

Baisus gaisras viešbutyje

FERNDAL, N. Y. — Sekmadienį gaisras sunaikino didžiausią Catskills viešbutį "Grossinger", kuriame buvo 900 svečių ir nuolatinių gyventojų. Liepsnose arba šokdami iš degančio viešbučio žuvo 7 viešbučio tarnautojai. Kiti 26 tarnautojai arba svečiai sunkiai nukentėjo nuo liepsnų; vieno kito gyvybei dar gresia pavojus.

Gaisras prasidėjo viršutiniuose aukštuose, kuriuose buvo viešbučio raštinės ir tarnautojų gyvenamieji kambariai. Gaisro medžiaginiai nuostoliai siekia \$85,000.

Uranio karštligė Utah valstybėje

SALT LAKE CITY. — Urani-

ja ieškojimo karštligė dar padidėjo, kai geologas Steen pasakė, kad jo laukuose (Midiva) yra turtingiausi uranijo klodai pasaulyje. Jei tiek daug uranijo yra Steen laukuose, kodėl negali būti aplinkinėse vietose, sako jo kaimynai ir, pasiėmę Geigerio aparatus, vaikštinėja dienas ir naktis, ieškodami mūsų laikų aukso. Uranijas reikalingas atomei energijai gaminti.

SVEIKATOS SKYRIUS

DR. R. GELZAITIS

Šis tas žinotina iš kraujo indų ligų

Yra gana daug ligų, susijusių su kraujo indų sienelių pakitėjimu. Jas visas suminėti ir aptarti užimtų daug vietos ir laiko, bet pagaliau tai ir nėra tikslas šio rašinio. Čia noriu tik nurodyti kai kuriuos faktus, kurių žinojimas gali kam padėti.

Žmogui senstant sukietėja ir jo kraujo indų sienelės. Juose susidaro įvairūs pakitėjimai, daugiausia degeneracinio pobūdžio. Tie pasikeitimai yra ypač žalingi širdies aprūpinimui krauju. Gaunasi įvairūs širdies skausmai ir vadinamieji smūgiai, kurie neretai gali baigtis mirtimi. Smegenyse tokie sukietėjimai gali būti priežastimi kraujo išsiliejimų įvairiose smegenų vietose. Tuo atveju gaunasi vadinamosios apopleksijos, kurios daugiau ar mažiau paralyžuoja žmogų ir padaro jį pasigallėtinu invalidu, arba baigiasi mirtimi.

Dėl kraujo indų sklerozės smegenyse gaunasi ir kai kurie proto nenormalumai, psichozės. Kojos, ypač kojų pirštai, kaip toliausiai nuo širdies atitolusios kūno dalys nebeįsigauna pakankamai kraujo; atsiranda skausmai ir neretai pirštai pajuosta ir numiršta, tai yra pradeda pūti gyvame kūne. Diabetes mellitus, Buergerio liga, Reynauda liga, įvairūs kraujo indų spazmai ir užsikimšimai, kai kurios inkstų ligos, yra priežastys ar rezultatai kraujo indų susirgimų, kurie savo ruožtu sukelia rimtus kraujo apytakos sutrikimus, kartais su labai sunkiomis pasekmėmis.

Deja, nėra žinoma, kaip tikrai išvengti kraujo indų ligų. Bet bendrai galima pasakyti,

Atvyksta su Vincu Kudirka Chicagon

Sambūris Detroito vaidintojų, vadovaujamas režisores Arlauskaitės - Mikšienės, atvyksta Chicagon, kur pastatys K. Inčičiūros 4 veiksmų dramą "Vincą Kudirką". Chicagos visuomenė bus įdomu pamatyti scenoje gyvenimą mūsų didelio kovotojo su caro valdžia už lietuvių tautos laisvę ir gyvybę.

Šiais metais švenčiame 50 metų sukaktį lietuviškosios spaudos atgavimo, dėl kurios Lietuvos himno autorius Vincas Kudirka kovojo su caro valdžios žandarais.

Vaidinimas įvyks kovo 7 d. Sokolų salėje, 2337 S. Kedzie Ave. Vaidinimo pradžia 8:30 val. po pietų. Chicagos patriotinė lietuvių visuomenė turėtų gausiai atsilankyti į šį vaidinimą. D.

Pietvidurinėje Illinois valstybės dalyje Kaskaskia upės vanduo tiek yra užterštas, kad prie to upės esančių miestelių gyventojai priversti yra gautis vandenį iš kitur. Pav. Shelbyville miestelio gyventojai renka siurbiu vandenį iš kito. Pav. Shelbyville miestelio gyventojai renka siurbiu vandenį iš kito. Pav. Shelbyville miestelio gyventojai renka siurbiu vandenį iš kito. Pav. Shelbyville miestelio gyventojai renka siurbiu vandenį iš kito.

LAISVOJI TRIBŪNA

ATSAKYMAS VAKARŲ KOMITETUI SLA RINKIMŲ REIKALU

Naujienose vasario 23 d. idėtas pranešimas Vakarų Komiteto pasirašytas, o tame pranešime kažkodėl užpildinėjami dabartinės SLA Pildomosios Tarybos nariai.

Keista, kad užpildinėjami tik tie Pild. Tarybos nariai, į kurių vietas nori patekti buvusieji Pild. Tarybos nariai, paskutiniuose rinkimuose negavę pasiūlymo. Apie kitus tuo tarpu nutylima, arba pasakoma, kad jie "tik vieta užima". Kokie puo- lėjų argumentai?

Štai apie vieną SLA viršininką sakoma, kad jis "jokio gyvumo" neparodė. Kokio čia gyvumo reikalaujama? Jeigu tu paties asmens vadovaujama Pildomoji Taryba parengė naują apdraudos programą, jeigu spėta daug naujų pagerinimų padaryti, tai apie kokį "gyvumą" Vakarų Komitetas sapnuoja?

O kitam Pild. Tarybos nariui drebiama dar keistesnis prie- kaistas, jis, girdi, "senstelėjęs". O tuo tarpu ir pati P. Taryba ir visi SLA nariai žino, jog kaip tik tas pats asmuo šiandien turi neišsemiamos energijos ir daugumą naujųjų SLA darbe pagerinimų išstudijavo ir paruošė. Matosi, kad priekaištai dėl žmogaus amžiaus visai ne vietoje ir demagogiškas, nes pats Vak. Komitetas siūlo dar vyresnio amžiaus kandidatus.

Bet SLA nariai neužmiršo tokių "karžygių", kurie nieko nebodami norėjo savavališkai SLA valdyti ir jeigu jiems į akis buvo pasakoma tiesa, tai jie var- todavo paskutinį argumentą: "over my dead body". Šitokie žmonės vėl pasiūkėjo save įpiršti į SLA vadovybę, manydami, kad SLA veikėjai užmiršo tuos laikus, kai reikėjo laukti išsius pusmečius, kol tie "karžygiai" teikdavosi pasirašyti naujų narių paliūdimus.

Jeigu galima džiaugtis lietuvių laimėjimu, tai būkim taurūs ir pripažinkim visų užsitarnavusių lietuvių nuopelnus. Jeigu Marylande pripažinta lietuvių tautinė šventė, tai negalima už- miršti visiems žinomo poeto ir advokato iš Baltimorės nuopel- nų. Net ir tas, kurį ydina "stambus žmogus" neprivalėtų lyginti save su muse, kuri tūpi ant jautio rago ir giriasi, kad dirvą aria.

Kas daugiausia argumentų kelė dėl Vienybės namo ir albu- mo išleidimo — šaukiama vie-

nos kandidatės nauda. Ir dar pridėdama, kad ji "išgelbėjo SLA daug tūkstančių dolerių". Juk toji stebukladarė buvo tik viena iš 7 Pild. Tarybos narių. Paklauskite jos, ką veikė tuo metu kiti Pild. Tarybos nariai, kai ji "gelbėjo tūkstančius". Ar visi kiti norėjo tuos tūkstančius pražudyti, ar jie visi jau nieko neverti buvo? Tiesa, ji gelbėjo, bet gelbėjo pati sau, kai paimdavo gerą komišką už SLA turto administravimą. O šiaip, tai čia tik svetimos plunksnos, kuriomis prieš rinkimus norima pasipuosti.

O tikrumoje visai kas kita būdavo. Anie garšūs "argumentai" pasiūlydavo arba garsiu šūkiu — "over my dead body" — arba isterika ir ašaromis, kas nuolatos trukdė dirbti pozityvų darbą. Tik netekusi šių trukdy- nių Pild. Taryba gąjėto ramiai pradėti dirbti ir daug nuveikė.

Pracityje SLA, kaip visi žino- me, turėjo sunkumų, visi pat- tvarkymai, kurių reikalavo Valst. apdraudos departamentai dėl tų pačių "argumentų", kuri- riais norima pasigirti, buvo prave- sti tik pačių paskutinių mo- mentu ir sunkiausiomis nariams sąlygomis, kai jau buvo orga- nizacijai pagrąsinta sankcijos. Dabar praplečiamos ligoje pa- šalpos lig narių pagedaujamos sumos tuo pačiu pagrindu, ku- riuo buvo paremtas Bostono Seimui pasiūlymas, bet šis pa- siūlymas tų pačių dviejų buv. Pild. Tarybos narių užsispyrimu seimo nebuvo priimtas. Tai su- darė SLA nariams tūkstančius dolerių nuostolių ir išstumė iš SLA daugiau poros tūkstančių narių.

Dabar taip pat paruošti pro- jektai įvesti "annuities" — senat- vės pensijos apdrauda, rengia- masi kuopoms suteikti finansinį paramą steigti nuosavus namus su svetainėmis ir klubais ir vasaros poilsio namus. Pla- nuojama, kaip žinia, grupinė apdrauda. Ar galima buvo ko nors panašaus pasiekti SLA na- rių labui, kai Pild. Taryboje sė- dėjo "over my dead body" kar- žygiai ir kai vyravo isterija. SLA nariai gerai atsimeina pra- ceitus tris seimus.

Štai kodėl, šį raštą pasirašęs, SLA Gerovės Komitetas siūlo nariam SLA vienbalsiai išrinkti dabartinę patyrusią, atsakingą Pild. Tarybą. Jie parengė nau- jus darbo planus ir jie gali ge-

riausią juos praveisti. Tad visi balsuokime už adv. K. J. Kali- nauską — prezidentą, P. Dargį — viceprezidentą, dr. M. J. Viniką — sekretorių — adv. K. Gugį — išdininką, izdo globėjus — Aleną Devenienę ir J. Maceiną ir už St. Biežį — daktarą-kvotėją.

— SLA Gerovės Komitetas.

Peikia miesto teisių patarėją

Robert Butzler, kuris buvo svarbiausias liudytojas policijos kapitonui Gibbons iškeltoje by- loje dėl korupcijos, buvo atvy- kęs į Chicagą. Jis pasirodė te- levizijos programoje, aiškinda- mas, jog byla negalėjusi būti sėkmingai teisiama, nes miesto tarybos teisių patarėjas Morti- mer "karštį norėjęs nukreipti į jį", Butzlerį. Jis netikis, kad Mortimer "darė gerą darbą nu- sikaltimų tyrinėjimo komite- tu".

Kadangi Butzler po to atsisa- kė komitetui liudyti, Chicagos civilinės tarnybos komisija bylą prieš Gibbons, panaikino.

Padėjo pagauti banditą

Banditui P. Guido, 4906 May- pole, apiplėšimas tavernos 510 S. California pasibaigė riestai.

Iėjęs į taverną, jis smogė pa- tarnautojui, paskui pagrobė iš kasos \$50, o po to iš klientų, buvusių tuo metu tavernoje, pri- sirinko dar \$200. Nors banditas pirma iššovė į lubas pagąsdinti klientams, bet, matyti, jie pas- kui atsipeikėjo, ir ėmė vtytis plė- šiką. Išbėgęs gatvelėn, banditas atsisaukė, bet vis tiek klientų buvo pagautas ir atiduotas poli- cijai.

GAS HEATERS

ALL MODELS ON DISPLAY
OUR INSTALLATION WILL PASS GAS CO. INSPECTION.

We conceal all pipes inside your walls and give you a

1-YEAR FREE SERVICE POLICY

Free Heating Counsel

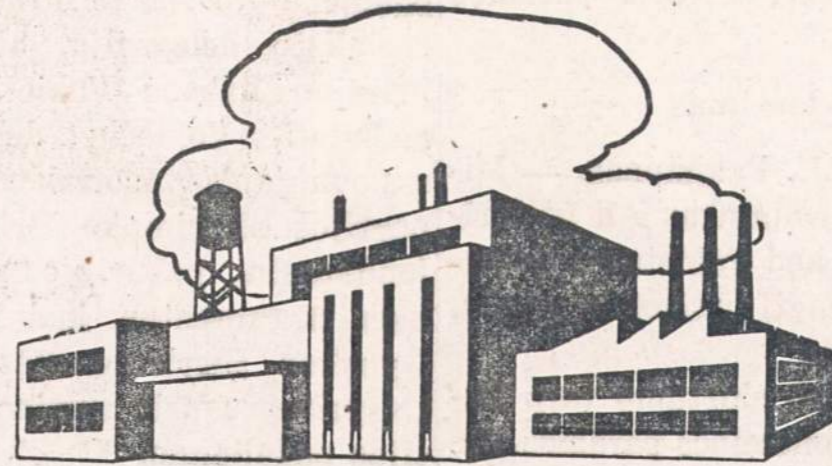
Come in, write or phone us about your heating problems. Our expert heating engineers will gladly assist you in working out the most practical and least costly solution! No obligation!

OGDEN STOKER SALES & SERVICE

1314 WEST GRAND AVENUE

Phone: SEeley 3-7112-3

Hours: 9 to 5:30 Daily — Mon. and Thurs. 9 to 9.

TAUPLYK ATEIČIAI

Kiekvieno ateities laimė priklauso nuo to, kiek jis sutalp, kada galėjo taupyti. Ką beplanuoti ateičiai atsa- kymas vis tas pats.

Taupydami Universal Savings and Loan bendrovėje, gausite gerą dividendą, užtikrintą saugumą ir mandagų patarnavimą, nes indėliai yra apdrausti iki \$10,000 kiek- vienam asmeniui, o vedusių porai kombinuoti iki \$30,000.

Nemokamas sustojimas automobilistams.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAYmarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais ir valstybės šventėmis uždaryta. Sešt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

VETERANS PAINTING CO.

Vidinis ir iš lauko pusės, darbas garantuojamas.
• Prieinamos kainos
• Nemokami apskaičiavimai
• Pilnai apdrausta.
NEVada 8-0788

Isteigta 1907
MOKAME IKI

4%
SUTAUPOMS
O A K
SAVINGS & LOAN ASS'N.
Valstybės Priežiūroje
1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CANAL 6-1640

COTTAGE TV

FOR
RAPID SERVICE
\$795 DAYS NIGHTS SUNDAY
HOME SERVICE
CALL
MU 4-9097
ALL TUBES EXC. PIX TUBE
90-DAY WRITTEN GUARANTEE

PERKRAUSTYMAI (MOVING)

Perkraustau baldus ir kitus daiktus vietoje ir iš tolimesnių distancijų. Turiu naują didelį sunkvežimį (truck) ir apdraudas (insurance) pervedžiamis daiktams. Patarnauju pigiai ir sąžiningai.
Kostas Eidukonis
6930 SO. TALMAN AVE.
Tel. GROVEHILL 6-7096
CHICAGO 29, ILL.

TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIO LEIPOS
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuojamas.

DAINA TELEVISION
sales - service
3130 S. Halsted, DANUBE 6-6887

Your hearing is important

Hearing aid consultant — We fit hearing aids by appointment. Credit terms can be arranged.

LOIS TULLIS

6 N. MICHIGAN AVE.
STate 2-6854

REUMATIZMAS

Greitai pagalba nuo rausų ištinu- sium kelių, pirštų, riešių ir nuo pe- čiū gelimo bei sustingusių raume- nų vartok naują išradimą AMER- POL — žalias tabletes. AMERPOL greit sulauko reumatizmo ir arth- ritis žalojančių skausmą. 100 tab- letių \$4.00, užsakoma tik per pašta. Siųsk į: AMERPOL, Dept. L, 957 N. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.

BUDRIKAS skelbia nepaprastą KAINŲ NUPIGINIMĄ

Pirkėjams gerų baldų namams, sa- liono komplektų, kilimų, miegamųjų kambarių komplektų, saldytuvų, skal- biamų mašinų, televizijos, radio apa- ratų, papuošalų (jewelry), deimantų, laikrodėlių — su didele sutaupa ir lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Be to, pirkejai turės progos laimėti dovanas.
Gali laimėti: \$2,200 vertės iš Euro- pos importuota sportinį automobilį — vienos savaitės atostogas (vacation) dvims asmenims — Miami Beach, Floridoje.

Kuponai pirkejams duoda nemo- kamai. Atsilankykite!

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 South Halsted St.
Telefonas: CALUMET 5-7237

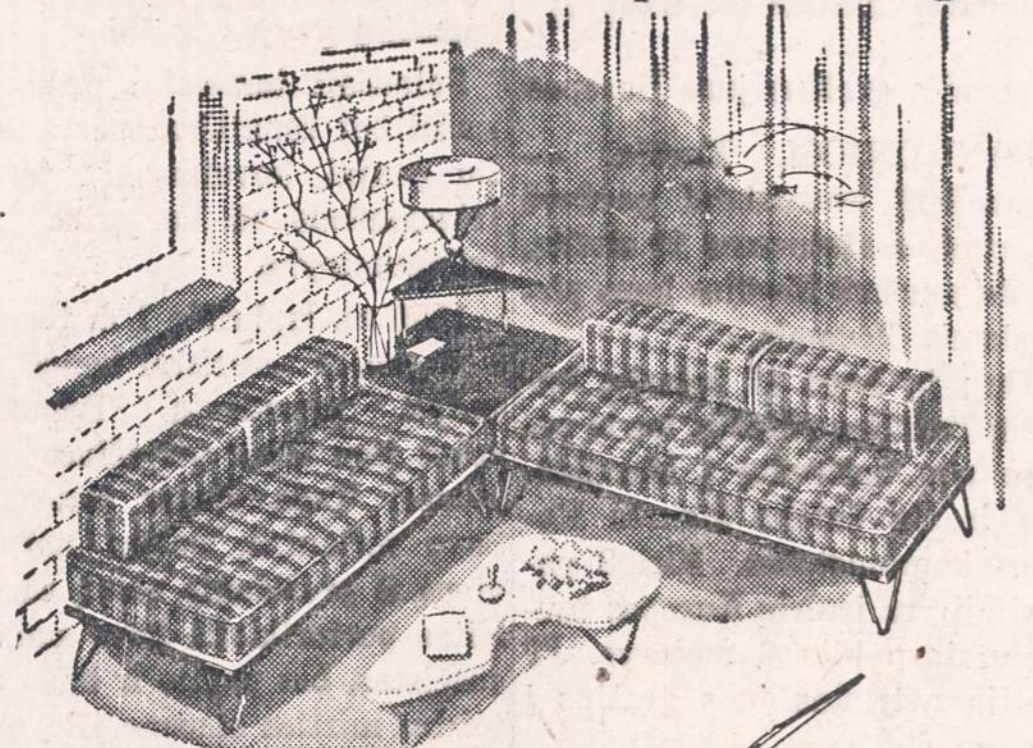
Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Skaitykite "N-nas"

LIETUVIŠKA GAZOLINO STOTIS IR AUTOMOBILIŲ TAIŠYMO DIRBTUVĖS
SHELL BENZINAS
Atlieka visus motorų ir karoserijų darbus, parduoda visų firmų auto- mobiliams dalis, baterijas, padangas pavieniai ir garažams.
DARBAI ATLIKAMI KRUOPŠČIAI IR SAŽINGAI.
Darbo val.: Garažas 8:30-9:00 — Benzinas 6:00-10 — Sekmadieniais 9-10.
Vadovauja: A. ADOMENAS, V. KOZICA ir VLADAS PAALKSNIS
Kampas 58-tos ir So. Western, Tel. RE 7-9533

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS.
NAUJŲ DIDELIŲ SUNKVEŽIMIŲ — PATOBULINTŲ PERKRAUSTYMUŲ IŠ- RANKIAI, KAIP PATAYS SUNKVEŽIMIŲ, TAIP IR JŲSU PER- KRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 6819 SO. ROCKWELL ST., CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WALbrook 5-9209

Roosevelt Furniture Speciali Proga

9 vienetai tik \$17900
2 vienėtų sectional, 1 kilimas
2 staliukai, 1 cocktail staliukas
2 lempos, 1 paveikslas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Telefonas: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmdieniais nuo 11 iki 4:30.

TAUPLYKITE ATEIČIAI. PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGOS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI \$10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas. KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą. KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION JOHN PAKEL, Prezidentas. 6234 So. Western Ave. Telef.: GROvehill 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Seštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Worcester, Mass.

Pasveikino ALT vadovybę

Lietuvai Remti Draugija, turinti savo centrą Worcester, Mass., ir skyrius Naujoje Anglijoje, visą laiką moraliai ir materialiai rėmė politines Lietuvos laisvinimo pastangas.

Š. m. vasario mėn. 7 d. Bostone įvykęs šios draugijos atstovų suvažiavimas nutarė pasiųsti ALT Vykdomajam Komitetui tokio turinio laišką:

"Lietuvai Remti Draugijos visuotinis atstovų suvažiavimas, giliai vertindamas labai reikšmingą ALTO pastangas kovoję už Lietuvos išlaisvinimą, vieninimą nutarė pareikšti Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomajam Komitetui nuostabią sveikinimą ir geriausios sėkmės jo ateities žygiams linkėjimus. Suvažiavimo pavesti — J. K. Šalovėjus, Centro Valdybos pirmininkas, ir P. A. Aukštuolis, sekretorius."

J. K.

Kodėl aš mėgstu "Naujienas"?

Nors į Ameriką atvykau tik 1949 m., bet per tą laiką taip sėkmingai pamėgė "Naujienas", kad negaliu be jų gyventi. Tai, kas mane labiausiai įsėdina, tai laisvės ir demokratiškumo principas, kurio laikosi redaktoriai, leiddami jų puslapiuose pasisakyti įvairių pažiūrų ir įsitikinimų žmonėms.

Paimkim paprastą reiškinį: visi jaučiame nesklundumą, kurie pasireiškia lietuviškoje parapijoje tarp tremtinių ir vietos kunigų. Bet tegul būtų pamėginę kun. Vilutis išspausdinti tuo klausimu savo straipsnį kitame Chicago lietuvių dienraštyje. Jis būtų sutikęs nenugalimas kliūtis. O iš jo straipsnio "Naujienose" mes sužinojome daug įdomių dalykelių, apie kuriuos klebonai nelabai noriai kalba.

Arba vėl: pasirodo kokia nors nauja knyga. Jeigu ji nors truputį iškelia kokius nors kuni-gams nepalankius reiškinius, tai katalikų spauda ją tuoj pa-smerks, suniekina, nors tai gali būti ir labai meniška knyga. Tuo tarpu "Naujienose" beveik visada bus objektyvus įvertinimas. Kai aš noriu nusipirkti kokią nors knygą, tai visų pirma, palaukiu, kol pasirodys jos recenzija "Naujienose".

Arba dar: kiekvieną kartą skaitau "Naujienų" vedamuosius, nes juose paličiami ir aiškiniami dalykai man pateikia ne tik siaurą, emigranto akimis matomą, vaizdą, bet platų akiratį, kuriame išryškėja darbo žmonių siekimai ir kovos, politikos užkulniai, kapitalo machinacijos ir kt. Aš jaučiu, kad jas rašo plataus išsilavinimo ir didelio patyrimo žmogus.

Gera, kad švėsdamos savo 40 metų gyvavimo sukaktį, "Naujienos" ir toliau žada laikytis šių pagrindinių laisvo žmogaus principų: demokratijos, kovos už darbo žmonių gerovę ir už demokratinę, nepriklausomą Lietuvą.

K. J-tis

Cambridge, Mass.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Cambridge lietuvių kolonija šiomet, kaip ir kiekvienais metais, iškilmingai atšventė vasario 16-tą dieną. Minėjimas įvyko Roberts School salėje.

Gražia ir patirotišką kalbą pasakė kun. Klimas. Nors jis į Cambridge tik neseniai atkeltas, bet darosi lietuvių tarpe populiarus ir mylimas, ypač tremtinių.

Dar kalbėjo Cambridge miesto meras John J. Foley, advok. Susanne Shalna iš Cambridge, advok. A. Kalinauskas iš So. Bostono ir advok. P. Viščinis iš Brocktono.

Visi jie išsamiai nušvietė Lietuvos nepriklausomybės atgavimo klausimą.

Koncertinėje dalyje kompozitoriaus J. Gaidelio vyrų choras padainavo 8 dainas, p. Manomaitienė su sūnum Rimu pagrojo akordeonais lietuvių dainų melodijas, lietuviškos mokyklos vedėja p. Smitienė pasirodė su savo mokyklos auklėtiniais. Šiltai buvo publikos priimta ir 4-rių metų Jūratė Nausėdaitė — gražiai padeklamavus patriotišką eilėrašį.

Aukų surinkta \$315. ir dar kasdien aukojama daugiau. Prie parengimo pasidarbavo: E. Kazlauskienė, inž. B. Galinis, J. Nausėda, Irena Galinienė, J. Turauskas, Milda Eidimaitė ir kiti.

Aukos:

- \$50.00 — Lietuvių bendrovė "Baltos Meškos Alus".
- \$30.00 — inžinierius Bronius Galinis.
- \$25.00 — Emilija Kairienė - Emily Cafe, Socialdemokratų 71 kuopa.
- \$16.00 — Juozas Nausėda.
- \$15.00 — J. Černienė, A. Monkevičius.
- \$12.00 — V. Steponaitis.
- \$10.00 — Frank Plekavich, Aliejūnas, inž. Kl. Petrelis, S. Martišauskas, J. Narkevičius, B. Paliulis, E. Smitas, P. Paliulis.
- \$5.00 — kun. Al. Klimas, P. Lužackas, Jonkūnas, Pilkonis, V. Kasinskas, S. Petrauskienė, A. Jakniūnas, V. Bendikas, S. Baltušis.
- \$4.00 — C. Daukantas.
- \$2.00 — Lūnais, Puzinas, Mileika, Banevičius, Eidimtas, Manomaitis, Povydienė, Jasiūnas.
- \$1.00 — A. Baikas, Mrs. Andrews, Mrs. Babilienė, L. Moniakas, A. Giedraitis, Mrs. Lužackas, Iz. Račkauskas, Nausėda, Jasiūnas, Minelga, Monkus, Rudaitienė, Cetkauskas, Bogušas, Dabravalskas, Jakutis, Plekavičius, Ginčauskas, Kraučūnas, Trumpis, J. Tamson.

INCOMETAX

pajamų mokesčius apskaičiuoja VLADAS SIMAITIS
registruotas Real Estate Brokeris
BRIGHTON PARKE
4241 S. Maplewood. Tel. Bishop 7-0480
Nuo 10 ryto iki 9 val. vakaro.

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIA IR PATOGIA SENIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ

PROGRESS FURNITURE CO.
4181183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujas madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, ploviklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

Miami, Fla.

Svečiuose pas Miami lietuvius

Sudarę grupę iš trijų ponių ir vieno pono, iš Tampa, Fla., nukeliavome 280 mylių į Miami. Pirmiausia užsukome pas p. p. Naujokaičius. Ponia Naujokaitienė pasisūlė pabūti mūsų vadove. Aplankėme Carol Gable gyvenančius p. p. Mailas iš Chicago. Buvusi Florance Norvaišukė, dabar Mailas, tėvam netikėtai mirus, jų pavidėjo puikius rūmus. Rūmai verti šimto tūkstančių. Ten radome viešias iš šiaurės: Joaną Cepul iš Cross Lake, Wis. — mirusio Vlodo Cepulio našlę ir kitą našlę iš Chicago — poniją Norvilas. Jos abi kaitinosi saulėje.

Aplankėme taip pat p. p. Cukurkus. Ponia Cukurienė sunkiai sirgo. Labai apsidžiaugė mūsų vizitu. Ji tvirtino, kad tai jos paskutinė liga. Gaila, kad tokioms baisioms ligoms nėra vaistų. Sergantieji turi skirtis su šiuo pasauliu be laiko.

Kitą dieną džiaugėmės okeanu. Įbridę į sūrų vandenį leidomės bangų globojami per porą valandų.

Šeštadienio vakarą aplankėme naują Miami lietuvių klubą. Įsiregistravę prie baro, apžiūrėjome klubo pastatą. Viskas labai gražiai įrengta. Baras, virtuvė ir salė atrodo labai moderniai. Ponia Naujokaitienė viską mums parodė ir supažindino su klubo darbuotojais.

Buvome nutarę grįžti atgal at-

einančią dieną, bet mūsų šeimininkai Naujokaičiai kvietė būtinai dalyvauti klubo atidaryme, kuris įvyko sausio 24 d. Mes pasilikome.

Atidarymo iškilmėse kalbėjo keli kalbėtojai ir pora svetimtaučių politikų. Pastarieji gražiai lietuvius pasveikino. Keli lietuviai, jų tarpe p. Rudis, taip pat maloniai visus pasveikino. Muzikinę dalį atliko vietos choras, kuriam vadovauja p. Steponavičius, ir solistė Dambrauskaitė. Visi padainavo labai gražiai.

Garbė tiems žmonėms, kurie dirba pasiŭventę. Publikos buvo labai daug. Girdėjau, kad klubui liko gražaus pelno. Onutė

NAUJIENOSE

galima gauti naujausią visos USA, KANADOS IR MEKSIKOS

KELIŲ ŽEMĖLAPI

Atžymėti keliai, tinkami keliauti šiais metais. 112 psl. didelio formato, su U.S. atstumu (mileage) žemėlapiu, 48 miestų planais ir t.t.
KAINA \$1.50

Taip pat nauja CHICAGOS MIESTO VADOVA su pilnu Chicago miesto planu, nurodančiu namų numerius ir susisiekimo priemones.
KAINA 50 CENTŲ.

Už persiuntimą pridėti po 10c.

Čekį ar money orderį siųskite:

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL.

Skaitykite "N-nas"

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1085

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

SHULMISTRAS & CO. INSURANCE

REAL ESTATE

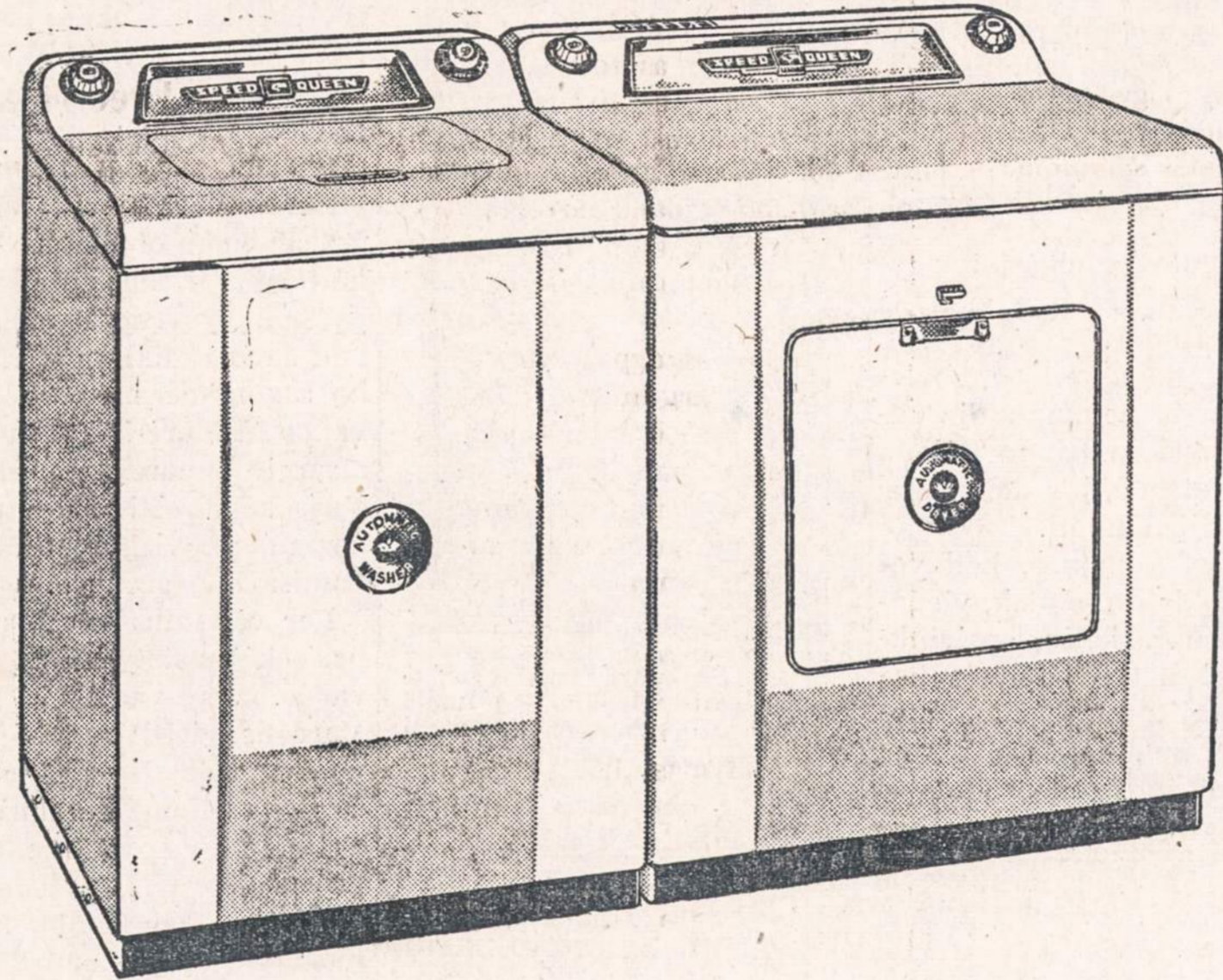
4004 S. ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILL. LAFayette 3-6300

PROPERTY Management, Mortgage, Sales, Loans, Safety Public, Investment, Counselors

ARCHER CURRENCY EXCHANGE

Checks, Cash, Money Orders, Bill of Exchange

Speed Queen Now at SOLTIS

AUTOMATIC WASHER and DRYER

Your eyes will sparkle when you see the new 1954 Speed Queen Washer and Dryer. For here, truly, are the most beautiful home laundry units in America today.

When you add this new beauty —

— to the amazing record Speed Queen has established for doing a swell job of washing and drying without repair bill worries or headaches — then you have the exact answer to what your first choice should be for a new automatic washer or a new automatic dryer.

STOP IN THIS WEEK FOR A FREE DEMONSTRATION

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street Tel. HEMlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

REAL ESTATE INSURANCE

ANTON G. FLORIAN

1824 W. 47th St. Phone: LAFayette 3-9300

Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8 val. vakaro.

"Naujienose" galima gauti šias knygas

- IVAIROS KNYGOS
- Prof. Vaclovas Biržška. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis. 208 psl. kietais aparais \$3.00
- Minkštis aparais \$2.00
- Vincas Krėvė Mickevičius—Mūsų garsiojo rašytojo 70 m. sukakčiai paminėti knyga. Knygoje įdėta rašytojo biografija, jo darbų vertinimas ir du jo paties kūriniai: "Pasaukimo valanda" ir "Pagunda". 188 puslapių. \$2.00
- Dan Kuraitis — Atsiminimai. 208 psl. \$2.00
- Juozas Švaistas — Petras Sirvydas. Lietuvių pasakų motyvai. 228 psl. \$2.75
- Gyvieji numirėliai — Trijų veiksmy komedija. \$1.00
- Vargšas Tadas — Dviejų vaizdų komedija. 1952 m. Naujienų leidinys. Kaina \$1.00
- Komedija giedroje. Trijų veiksmų komedija. \$1.00
- Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai įrista į ketus viršelius. 256 didesnio formato psl. \$3.00
- Dr. P. Jonikas, Gimtojo žodžio barose. Bendrinės kalbos patarinimai ir paaiškinimai. Chicago, 1952 m. \$1.50
- Vincas Kudirkos raštai. 488 psl. įrista į ketus viršelius \$3.00
- Prosper Merimee. Kolomba. 222 psl. \$2.25
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, I dalis. Romanas. 352 psl. \$3.00
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, II dalis. Romanas. 384 psl. \$3.00
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, III dalis. Romanas. 472 psl. \$3.50
- W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV dalis. Romanas. 392 psl. \$3.50
- Teromas Cicėnas. Vilnius tarp audrų. 568 psl. \$5.00
- L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. \$1.50
- Prosper Merimee. Kolomba. Romanas. 222 psl. \$2.25
- Lietuvių Archyvas. Bolševizmo metai. 438 psl. \$3.00
- Pulis Andriusis. Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 102 psl. \$1.50
- Vincas Kudirkos raštai. 488 psl. Kietais gražiais aparais \$3.00
- Francois Mauriac, 1952 m. Nobelio premijos laureatas. Gimdytoja. Romanas. 134 psl. \$1.75
- Francois Mauriac, Gyvačių lizdas. Romanas. 282 psl. \$2.00
- Juozas Grūšas. Pabūčiavimas. Novelės. 156 psl. \$1.50
- Adomas Mickevičius — Konradas Valerodas. Istorinė apysaka. 98 psl. \$1.50
- Casey Develkis—The Eager Beaver Regiment 410 psl., didelio formato, gražiuose viršeliuose. \$7.50
- Antanas Skėma — Šventoji Inga. Novelės. 226 psl. \$2.50
- P. Kesiunas — Tarp žalsvų palapių. Romanas. 292 psl. \$3.00
- Ceslovas Grincevičius — Vidurnakčio vargonai. Neįtikėtinos istorijos. 134 psl. \$1.50
- August Gailit — Tomas Nipernadis. Pagarbėjusio estų rašytojo romanas. 316 psl. \$2.50
- Povilas Gaucys — Pietų kryžiaus padangėje. Pietų Amerikos žymesniųjų rašytojų novelių rinkinys. 480 psl. \$4.50
- R. Spalis — Gatvės berniuko nuotykių. Apysaka jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai įrista. \$5.00
- R. Spalis — Didžiosios atgailos. Novelės. 354 psl. \$3.50
- Ignas Šeinius — Raudonasis tvanas. 328 psl. \$3.50
- Ignas Šeinius—Kuprelis. 162 psl. Gražiai įrista. \$2.00
- Jurgis Savickas — Šventoji Lietuva. Romanas. 248 puslapių, gražiai įrista. \$3.00
- Vytautas Alantas — Pragarų pošvaistės. Romanas. 434 psl., gražiai įrista. \$3.50
- J. Petraitis — Laisvę ginant. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. 200 psl. \$2.00
- Frank Lavinskas ir A. J. Banišauskas — Angliakasių atsiminimai. Trys dalyk vienoje knygoje. Viso 528 psl. \$3.00
- B. Stundžia — Buriavimas ir jūrininkystė. Daug naudingų nurodymų vandens sporto mėgėjams. 126 psl. \$2.00
- Satrijos Ragana — Sename dvare. Apysaka. III leidimas. 176 psl. \$2.00
- Axel Munthe—San Michele knyga. I dalis, 328 psl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi. \$2.50
- Axel Munthe—San Michele knyga, II dalis, 312 psl. Parduodama ir atskirai. \$2.50
- Upton Sinclair — Raistas. Pagarbėjusiu amerikiečio rašytojo apysaka apie lietuvių gyvenimą. 356 puslapių. \$2.00
- Anicetas Simutis — Pasaulio Lietuvių Žinynas. Informacijų apie viso pasaulio lietuvius, jų organizacijas ir profesionalus bei biznierių knygą. 366 puslapių \$5.00
- P. Abelkis — Zemačių Krikštas. Istorinis romanas. 422 psl. \$3.50
- Marius Katiliškis — Užuovejė. Apysakų romanas. 362 psl. \$3.50
- Jurgis Jankus — Paklyde Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. \$2.20
- Jurgis Jankus — Paklyde Paukščiai. Romanas. II dalis. 225 psl. \$2.60
- Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinamas medaus. Romanas. 220 psl. \$2.50
- Liudas Dovydenas — Per Klausūčių ūlytėlę. Apysaka. 176 psl. \$2.20
- Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitymai, I-ji dalis. Išleido "Patria" \$3.00
- Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. \$1.50
- Landsbergis-Mekai — Lėtas. Antroji proza. Gabija, 1951 m. \$1.25
- Jonas Balys. Tautosakos Lobynas. I-II dalis \$3.00

Visas čia išvardintas knygas galima pirkti asmeniškai "NAUJENŲ" Administracijoje, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. arba užsisakyti paštu, prisiunčiant money orderį arba čekį užsakomų knygų sumai pridėjus po 10 centų už kiekvieną knygą persiuntimo išlaidoms. Money orderius arba čekius reikia siųsti šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicago—paštu: \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija 5c.
Savaitelė 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00

Užsienioose:
Metams \$11.00
Pusei metų \$6.00
Trims mėnesiams \$3.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Eisenhowerio Pergalė

Senatoriai, norėjusieji susiaurinti JAV prezidento galią užsienio politikos vedime, prakūdo. Sumanymas pakeisti JAV konstituciją ta prasme, kad tarptautinės sutartys įgyja įstatymo galią tikėtai tuo atveju, kai atitinkamą įstatymą išleidžia kongresas, negavo dviejų trečdalių daugumos senate. Us sumanymą balsavo 60 senatorių, prieš 31.

To sumanymo autorius buvo sen. George (dem. iš Georgia). Jisai buvo pasiūlytas po to, kai senatorių dauguma atmetė sen. Brickerio originalų pasiūlymą ir įvairius jo pakeitimus, kurie nepatenkino administraciją. Georgia senatorius pasiūlymas buvo švelnesnis, negu Brickerio, ir jisai bemaž nepraėjo. Tik vienas balsas sutrukdė jo priėmimą.

Bet jei senate George'o siūlytoji konstitucijos pataisa ir būtų praėjusi, tai ji dar galėjo užkliūti atstovų bute. Konstitucinės pataisos turi priimti dviejų trečdalių balsų daugumomis abeji kongreso rūmai. Administracija, be abejonės, būtų tęsusi kovą žemesniuose rūmuose ir, veikiausia, būtų laimėjusi. Bet kai senatas pataisą atmetė, tai atstovams nebereikės jos nė svarstyti.

Pačioje pradžioje, kai tik Eisenhoweris nutarė priešintis sen. Brickerio užsiomui apkarpyti prezidento teises sutarčių darymo srityje, buvo pusėtina aišku, kad Ohio senatoriui nepasiseks. Prezidento autoritetas yra pakankamai didelis, kad prieš jį galėtų stoti du trečdaliai senatorių ir du trečdaliai atstovų. Bet Ohio senatorius nenorėjo nusileikti.

Per eilę metų jį nustelbdavo tos pačios valstybės senatorius Robert A. Taft. Kol Taftas buvo gyvas, Brickeriui nebuvo progos prasižiebti ir pirmą vietą. Beveik kiekvienas senatorius turi ambiciją patekti į Baltąjį Namą. Tačiau senatoriui, kuris tėra tik atstovas smulkiniškam savivaldybėje, šią garbę pasiekti neįmanoma. Taftui mirus, Brickeris bandė iškilkti.

Jei jo sumanytoji konstitucijos pataisa būtų praėjusi kongrese, jisai būtų vėręs stiprią pretendentu republikonų partijojė, nominuojant kandidatus į JAV prezidentus 1956 metų rinkimams. Pataisos atmetimas senate — vienu balsu, kurį padavė atbėgęs paskutinę minutę į sesiją sen. Kilgore (dem. iš West Vidginia), — Brickerio prospektus sugadino.

Rezignavo Lourie

Penktadienį rezignavo valstybės pasekretoris (Undersecretary) Donald B. Lourie. Po kovo 5 d. jisai ketina grįžti į savo senąjį postą, kaip Quaker Oats kompanijos prezidentas, Chicagoje.

Lourie pareigos valstybės departamente buvo daugiausia administracinio pobūdžio. Jam prez. Eisenhoweris buvo pavadęs sutvarkyti milžinišką vidaus reikalų departamentą Washingtono ir jo skyrus užsienioose.

Chicagoje jį pažįsta daugelis lietuvių. Lourie dalyvavo

KODĖL MOLOTOVAS "NETRIUPAVO"?

(APŽVALGA)

Viačeslav Molotov, SSRS užsienio reikalų ministris, Berlyno konferencijoje priešinosi kiekvienam vakarinių valstybių konstruktyviam sumanymui, bet iš savo pusės jisai nepateikė jokio pasiūlymo, kurį būtų buvę galima svarstyti. Vienas jo pasiūlymas (kad Jungtinės Valstybės visai pasitrauktų iš Europos) buvo toks nerimtas, kad visi konferencijos dalyviai, jį išgirdę, emė kvatoti — kartu ir pats Molotovs!

Argi sovietų ministris neturėjo jokio teigiamo sumanymo, kuriuo jisai būtų galėjęs pakreipti savo pusėn, jei ne visus Vakarų atstovus, tai nors vieną kitą, arba bent būtų parodę žinomas savo "gerą valią"?

Dežiniai spaudos komentatorius Walter Lippmann mano, kad Molotovs turėjo didelį "triupą" savo sąjūde, bet nenorėjo padėti jį ant stalo. Tas triupas tai — rytinė Vokietija ir vokiečių žemės, kurias valdo Sovietų Rusija su Lenkija.

Kremlius yra labai griežtai nusistatęs prieš EDC — Europos Gynbos Bendruomenę, kurioje yra numatoma svarbi vieta ir vokiečių kariuomėnei. Kodėl Molotovs nedarė nieko konkretaus šitam Vakarų planui sugriauti, o tik pasitenkino jo smerkimu nudėvėtomis propagandos frazėmis?

Jisai juk galėjo pasakyti: Sovietų Sąjunga sutinka leisti Vokietijai susivienyti ir sutinka grąžinti jai pamario žemes, jei Vokietija nebus ginkluojama ir įsipareigos nesidėti nė prie vieno karinio bloko. Dagegiu vokiečių šitoks pasiūlymas būtų patikęs; jį bent iš dalies būtų parėmę ir prancūzai, kurie bijo vokiškojo militarizmo atgimimo. Jei Molotovs pasiūlymas ir nebūtų buvęs konferencijos priimtas, tai vis dėlto jisai būtų pasėjęs nesantįkų tarp vakarinių tautų. O tai būtų reikškę moralinį laimėjimą Krekliui.

Bet Molotovs elgėsi lyg tyčia taip, kad Vakarų vienybė nesuirytų. Kodėl?

Lippmanno nuomone, sovietų ministris nepanaudojo savo stipriausiojo triupo dėl to, kad jam atrodė, jog dabar dar ne laikas jį naudoti.

Kremlius numanęs, kad vakarinė Vokietija vistiek, vienu ar kitoku keliu, apsiginkluos. Kai ji turės stiprią kariuomenę, ji neskubės maršuoti į rytus, bet, greičiau, ieškos susitarimo su rusais. Molotovui, kuris pasirašė su Ribben-

Lietuvių Visuotinio Kongreso bankete, pereitą lapkričio mėn., ir vėliau priėmė ALT Vykdomojo Komiteto narių savo kabinete Washingtono. Jisai nuosirdžiai pritaria Lietuvos išlaisvinimo idėjai.

EGIPTO PAŠALINTASIS PREZIDENTAS Mohammed Naguib pasirašo po rezignacijos dokumentu.

TROCKIO ŽUDIKO PASLAPTINGUMAS

PASISEKĖ NUSTATYTI JO TAPATYBĘ

Trockis buvo nužudytas 1940 m. rugpjūčio 20 d. Meksikoje. Jo žudikas pagal pasą buvo Kanados pilietis Frank Jacson. Bet yra žinoma, kad jis anksčiau pagal reikalą prisistatydavo kaip belgas, bulgaras, prancūzas, rusas ir jugoslavas, naudodamas minėtoms tautybėms ir atitinkamas pavardes: Jacques Mornarda, Vandenscheld, Salvador Torkovai, Babich ir kt.

Kadangi minėti kraštai buvo tiesiogiai palėsti, tai jų saugumo organai pradėjo intensyvią tyrinėjimą. Pats žudikas atsiskė apie savo praeitį kalbėti. Tas tyrinėjimas nedavė didelių rezultatų. 1941 m. žudikas buvo nuteistas aukščiausia Meksikoje, kuri nepraktikuoja mirties sprendimo, 20-ties metų kalėjimo baudme. Nuo to laiko žudikas sėdi kalėjime, savo dispozicijoje turi tris dideles kameras, naudojas biblioteka, asmeniškoms išlaidoms gauna iš Meksikos advokatų kancelarijos \$300.00 ir mėnesį bei nemazą pinigų iš kažkokio anonimino siuntėjo ir save gaubiančią paslaptį palaiko toliau.

Bendradarbiaujant visų kraštų saugumo organams, pasisekė nustatyti, kad nuteistas ilgą laiką gyveno Ispanijoje ir kad savo žudikišką darbą atliko raginamas motinos. Tos išvados susidarė iš kai kurių atgarsių jo pareiškimų. 1950 m. pasisekė surasti žudiko pirštų atspaudus viename Madrido komisariato archyve.

Per vėlesnius dvejus metus pasisekė nustatyti tikrą jo pavardę. Jis vadinas Ramon Marcader del Rio. 1935 m. buvo areštuotas Ispanijoje viename nelegaliame komunistų susirinkime ir arešto metu pateikė apie save tikrus davinius. Tapatybės beiškant pasisekė nustatyti, kad Ramon Marcader del Rio motina nuo 1920 m. buvo sovietų agentė ir kad jį tą

darbą įtraukė vyriausį savo sūnų Ramon. Vykdydama Maskvos pavedimus, motina važinėjo po visą Europą. Prancūzijoje ji buvo viena aktyviausių vad. "Liaudies Fronto" organizatorių. Belgijoje buvo kominternu kurjeris. Kilus Ispanijoje pilietiniam karui, jame reikėsi labai veikliai, vykdydama Maskvos įsakymus. Išgalėjus gen. Franko, kartu su savo 3 sūnumis padirbtas pasais apsigyveno Meksikoje.

Kai Maskva nutarė likviduoti Trockį, tas uždavinys buvo pavestas minėtam moteriai. Pati Maskva faktiniam darbiui atlikti parinko jos sūnų Ramon, motinai pavesdama jį orkaiuoti. Kremlius, žinoma, netikėdė, kad žudikui pasiseks gyvam išlikti toje aferoje ir kad vieništelis pasikėsimo liudininkas, jo motina, tylės. Bet sunkiai sužeistojo Trockio intervencija sargybiniai jo nenušovė. Žudikas buvo suimtas gyvas.

Netrukus po pasikėsimo Ramon motina kartu su kitais šeimos nariais išvyko į Maskvą. Ten ji gavo Lenino ordiną ir gyveno vienoje priemiesčio viloje. Per visą paskutinį karą jį buvo tiesioginė Berijos žinioje. Karo metu jį atsirado vėl Paryžiuje ir iki šiol ten gyvena kita pavarde. Vienas jos sūnų yra likęs Maskvoje ir, žinovų teigimu, yra laikomas įkaitu, jei pasisekė surasti žudiko pirštų atspaudus viename Madrido komisariato archyve.

Maždaug tame pačiame laikotarpy Kanados saugumui pasisekė nustatyti, kokiū būdu Ramon Marcader del Rio gavo Kanados pasą. Pasirodo, kad sovietai Ispanijos pilietinio karo metu paimdavo kiekvieno Tarptautinės Brigados žuvusio nario pasus ir juos naudodavo savo tikslams. Tokiū būdu jį so-

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto Mary Markward senato subkomiteto posėdyje liudijo, jog Annie Lee Moss 1944 m. pradžioje buvovisi komunistė. Markward buvo įsivausis į komunistų organizaciją, bet tuo pačiu metu dirbo federaliam investigacijos biurui.

Į kolegas studentus

Visi studentai, Liet. Studentų Sąjungos JAV nariai, neseniai su Studentų Gairėmis gavo studijinės komisijos pirmąją anketą. Jinai liečia studento santykius su lietuviškąja spauda. Klausimas svarbus savaime, tačiau atsakymai jį, pateikti tokia forma, kokia anketoje pramatyta, leidžia padaryti išvadas ir apie eilę kitų dalykų. Šios išvados padės ne tik geriau suprasti lietuvių studentą tremtyje, priderinti mūsų organizacinę veiklą prie jo interesus, bet bus jos padarytos prieinamos ir mūsų spaudai bei jaunimo organizacijoms. Ši objektyvi studija padės ir joms suveikti savo jau tręsiams lietuviybės atžvilgiu vietas ir savo narių nuotaikas — padės joms dirbti ir sektiamaus savo uždavinius atlikti.

Jeigu anketos atsakymai duos statistikai svarbių duomenų, ši studija bus išspausdinta ir amerikietiškuose mokslo žurnaluose. Tuo ji ne tik atkreips dėmesį į lietuviškų reikalų, į naują lietuvių Amerikoje, bet ir iš viso duos išsvijos sociologijai vertingos medžiagos, kurios iki šiol stigo. Tačiau tik jei atsakymai bus gausūs ir teisingi, turės ši studija reikšmės bei bus naudinga.

Todėl visus Kolegas, esančius ir name nedeliant ir nuosirdžiai (pavardžių juk neprašome!) užpildyti anketas ir grąžinti jas studijinei komisijai. Tuo jie patarnaus ne tik lietuvių, kuriai geriausia dirbti galima tik objektyviai žinant faktus, bet ir savo organizacijom, o taip pat ir mokslui.

Studijinę komisiją šiuo metu sudaro V. Kavolis, R. Mantautaitė, R. Mieželis, S. Šimoliūnas; pakviesti dar du.

Liet. Studentų Sąjungos
JAV Centro Valdyba

viety rankas pakliuvo kažkokio Kanadoje natūralizuoto jugoslavų, kurio pavardė buvo Tony Babich, pasas. Tą pasą jie suklastojo, ir jį įrašydami Frank Jacson, kurio autentišką natūralizacijos pažymėjimą gavo iš savo agentų Kanadoje, pavarde. Ramon Marcader del Rio pasidarė Kanados pilietis ir priėmė naują Frank Jacson pavarde.

Galima pažymėti, kad praėjusių metų gale Ramon Marcader del Rio galėjo prašyti Meksikos vyriausybę, kad būtų išleistas į laisvę, nes jau atsidėjo ¾ savo baudmės. Bet jis ta lengvata nepasinaudojo. Matyt, jam kalėjime gerai sekasi. Pagaliau, kas žino kokios paslaptys gaubia jo asmenybę ir kokiais sumetimais jis lieka kalėjime. I. T.

Skaitykite "N-nas"

THOR HEYERDAHL

PLAUSTU PER RAMUJĮ VANDENYNĄ

39. (Tesinys)

38. (Tesinys)

Bandėme išsiaiškinti, kodėl taip jautėmės ir priėjome tokių išvadų: mes nebuvome susigvyvenę su mintim, kad, plaukdamami per vandenyną, galėsim gyventi palmėmis dengtoje trobelėje. Juk nebuvo jokio natūralaus sąryšio tarp didelio, banguojančio vandenyno ir pavėsio mažojoje palapinė, plūduriuojančioje tarp bangų. Vienas iš dviejų dalykų turėjo netikrai atrodyti: arba palapinė tarp bangų, arba bangos, besidaužančios į palapinės sienas. Kol būdavome ant plausto, atrodydavome, kad klaidingas antrasis išpūdis. Kai supildavome į guminį plaustą, vaidmuo tarp bangų ir palapinės pasikeisdavo. Balsos rąstai jojo bangomis, tartum žuvedoms ir jeigu lūždavo, tai paprastai tik ant plausto užpakalio, dėl to igavome didelį pasitikėjimą sausąja plausto dalim, kur stovėjo palapinė. Juo toliau, juo saugiau jautėmės savo jaukiojoje landynėje, žiūrėdami pro palapinės angą į prašniokščiančias bangas, kaip į do-

my filmą, visiškai neličiantį mūsų pačių. Praviroji siena buvo tik penkis pėdas nuo plausto krašto ir tik pusantro pėdos nuo vandens paviršiaus, bet jautėmės taip, tartum jūra būtų už daug, daug mylių. Vos tik įsmukdavome į palapinę, pasijusdavome, kaip džiunglių landynėje, saugūs nuo visokių jūros pavojų. Čia galėdavome, sugulę ant nugaros, žiūrėti į savotišką stogą, judantį nuo vėjo, kaip siūbuojančios šakos; jauti džiunglių orą, atsiudonantį žaliais rąstais, bambuku ir nuvūstusiais palmių lapais.

Kartais pasileisdavome savo guminiu plaustu naktį pasižiūrėti, kaip tada atrodome. Bangos, tamsios kaip anglis, siautė iš visų pusių, dangui mirgėjo miriada žvaigždžių, o jūroje tokią pat begalybę planktonų, tik kiek balkšvesnių. Laikas čia staiga pasidarė bereikšmis; 1947 metais po Kristaus, ar prieš Kristų, jūra ir žvaigždės buvo tos pačios. Viena, ką giliai ir tvirtai jautėme, buvo gyvenimas, kaip kad jį jautė žmonės prieš technikos gadyne, bet aišku, jį jausmas turėjo būti dar stipresnis. Laikas paliove egzistavęs, liko tikrovė tik iš amžinųjų reiškinų. Mes paskendome amžinųjų įvykių eigoj, aplinkui buvo tik neaprepiama ir neapčiuopiama tamsa ir mirgančių žvaigždžių pasaulis. Priešais tamsoj slinko griuvinėdamas "Kon-Tiki",

varomas tamsių vandens masių. Mėnuliui šviečiant plaustas teikė nuostabią vaizdą. Stori, blizgantys rąstai, apaugę jūrų žolėmis, keturkampės vikingų burės tamsūs siulietas, sukrypusi bambukinė palapinė, apšviesta geltona žibaline lempos šviesa užpakaly, daugiau priminė vaizdą iš nuotykių knygų, negu tikrovę. Protarpiais plaustas visiškai pasislėpdavo už tamsių vilnių. Po to jis vėl iškilėdavo, ryškiai atsimušdavo prieš žvaigždėtą dangų, pilantis nuo rąstų blizgančiam vandeniui.

Užėjus tokiai nuotaikai, pareinančiai nuo vienišo plausto, nesunkiai įsivaizduodavome išsità tokių plaustų laivyną, išsidesčiusį vėduoklės pavidalu prie horizonto, ieškantį naujos žemės. Pasklydus gaudams, kad Ramiajame vandenyne gali būti salų, inka Tupak Yupaņqui, Peru ir Ekvadoro užkariautojas, prieš pat ateinant ispanams, sutelkė išsità balsos plaustų armadą ir pasileido su tūkstančiais vyrų ieškoti ty salų. Jis užtikio dvj salas, kurios daugelio manymu priklausė Galapagos grupei. Po aštuoneto mėnesių jam pasisekė sugrįžti su savo irklininkų armija į Ekvadorą. Keletą simtų metų prieš Tupaką ne kitaip, o tik šitokiu būdu pasileido per vandenyną Kon-Tiki su savo pasekėjais. Bet jiems nebuvo kelio atgal.

Sušokę atgal ant plausto ir susėdę prie

žibalinės lempos, šnekėjome apie senuosius Peru jūreivius, gyvenusius prieš penkiolika simtų metų ir pernešusius tokią pat kelionę. Nuo lempos krito ant burės milžiniški barzdotojų vyrų šešėliai, kelių mūmyse prisiminimus apie baltuosius barzdočius iš Peru šalies, kurių mitologiniai ir architektūriniai pėdsakai užtikinami visą kelią nuo Meksikos ligi Vidurinės Amerikos ir Pietinės Amerikos šiaurės vakarų sričių, ligi pat Peru. Jų paslaptiną kultūrą dingę, pasirodant inkos indėnams kaip ženklą davus, ir taip pat staiga išdygo tose vienišose salose vakaruose, kur mes pamažų artėjome. Ar nebuvo šie nuostabieji inkos indėnų mokytojai kultūrinė tauta iš Viduržemio jūros sričių, šitokiu paprastu būdu pasileidusi priešistoriniais laikais su pasatu ir vakarinėmis srovėmis pirma į Kanarų salas, paskui per Atlantą ligi Meksikos įlankos?

Mes nebetikėjome, kad juos laiko tautos visiškai atitvertas viena nuo kitos. Dagegiu tyrinėtojų, tvirtais faktais remdamiesi, susidarė nuomone, kad didžiosios indėnų kultūros, pradendant nuo aztekų Meksikoje ir ligi inkų Peru krašte, atsirado staigiais impulsais iš anapus vandenyno, iš rytų pusės, o visos kitos indėnų kiltys yra Azijos medžiotojų ir žvejų tautelės, išsiskverbusios į Ameriką iš Sibiro prieš dvidešimt tūks-

tančių, o gal ir daugiau metų. Galima aiškiai pastebėti, kad tos didžiosios kultūros kadaise apėmusios sritis nuo Meksikos ligi Peru, nėra pamažu išsivysčiusios. Juo giliau archeologai rausiasi, juo aukštesnį kultūros lygį randa, kol galiausiai atsiduria tokiame taške, kur matosi tų senųjų civilizacijų pradžia tokio pat aukšto lygio, nors aplinkui gyveno tik primityvios tautelės.

Ir tos kultūros atsirado kaip tik toj srityje, kur pasibaigia Atlanto srovė, pačiose nuosaliausiose Amerikos dykumų ir džiunglių srityse, bet ne palankesnėse zonose, kur kultūroms galimybės rutuliošis buvo lengvesnės kaip tada, taip ir dabar.

Tą patį matome ir Pietjūrių salose. Giliausias šios kultūros šaknis užtikinamos Velykų saloj, arčiausioj Peru pakraščiu, nors ji sausa ir nevaisinga, pati atokiausia nuo Azijos Ramiajame vandenyne.

Po pusės kelionės buvome nuplaukę, kaip iš Peru į Velykų salą. Dabar šį pasiauginį salą buvo tiesiai pietuose. Mes išplaukėme iš Peru iš pripuolamai parinktos vietos, kadangi norėjome išbandyti šiaip sau raštinio plausto kelionę per vandenyną. Jei būtume pasileidę į jūrą kiek įpiečiau, arčiau Kon-Tiki griuvusių miesto Tiahuanaco, būtume gavę vėją tą patį, bet silpnesnę srovę, kuri būtų nešusi Velykų salos kryptin.

MIRĖ ANSAS BALTRIS

Iš pavergtos Tėvynės pasiekė mus liūdna žinia, kad vėl vienas žymiųjų Mažosios Lietuvos veikėjų atsiskyrė su šiuo pasauliu: š. m. sausio mėn. 29 d. Kretingoje mirė Ansas Baltris.

Ansas Baltris buvo kilęs iš žinamos lietuviškos šeimos. Jo tėvas Ansas Baltris buvo pamokslininkas seniausioje lietuviškoje draugystėje, Senajame Surinkime. Plačiai apkeliaudavo jis Lietuvos miestus ir visur lietuviams skelbė evangeliją. Jau tais laikais Vokietija sistemingai visoje Mažosioje Lietuvoje varė germanizavimo darbą. Jo ir panašių lietuvių pamokslininkų šaukiamieji surinkimai tuomet buvo didžiausioji atrama prieš germanizaciją.

Sūnus Ansas, gimęs 1884 m. XII. 29d. Letukuose, Klaipėdos apskrityje, ėjo savo tėvo pramontais takais. Per 25 metus jis buvo laikraštiniškas ir Mažosios Lietuvos atgimimo veikėjas. Redagavo "Apžvalgą", "Prūsų Lietuvių Balsą" ir "Rytojų". Bendoradarbiavo ir keliuose kituose lietuvių laikraščiuose. Iki 1923 metų velionio veiklos centras buvo Tilžė. Ten bendrai su Vydūnu, Braku, Stikloriumi ir kitais su didžiausiu pasiseptimu dirbo tautinį darbą ir šalia to rėmė jis tikybišką Mažosios Lietuvos lietuvių judėjimą. Po 1923 m. germanizatorių buvo priverstas palikti Tilžę. Toliau veikė Klaipėdoje iki sekandžio jo ištrėmimo naučiu (1939 m.).

Priaugus jaunesnėms jėgoms, kurie stojo į jo vietą, velionis perėmė Klaipėdoje savo tėvo dvasiškąjį palikimą. Jis tapo Senojo Surinkimo pamokslininkas, tikybiškasis "Keleivio" ir "Pagalbos" bendradarbis ir žymiai dalyvavo lietuvių evangelikų bažnytiniam išvadavime iš jų jėgų, kurios stengėsi ir per bažnyčią lietuvius vokičinti. Jo namai Klaipėdoje pasidarė klaidybiškųjų lietuvių surinkimų ir bažnytiškojo judėjimo centras.

Ansas Baltris sugebėjo išjudinti grynai pietistinę, užsirusią Mažosios Lietuvos visuomenę į laisvesnį ir tautiškesnį gyvenimą. Savo kelionėmis po kraštą, laikydamas surinkimus ir kartu keldamas bei žadindamas tautinį sąmoningumą, rado visuomenėje daug gerbėjų ir mylėtojų. Tai žinojo ir vokiečiai-naciai. Užėmus jiems Klaipėdos kraštą (1938 m.), velionis buvo vienas iš pirmųjų gestapininkų areštuotus ir pasodintus kalėjimui. Po to buvo atplėštas nuo savo šeimos, nuo savo namų ir ištrėmtas iš Klaipėdos į Didžiąją Lietuvą. Apsigyveno jis Kretingoje. Skaudžiausiai velionio jautri siela pergyveno čia Sovietų okupaciją.

"Repatriacijos" metu 1941 metais vokiečiai-naciai siūlė jam grįžti į "savo namus", tuomet atgautais ir iš savo žmonės tėvų paveldėtus turtus. Bet nenorėdamas nusidėti prieš savo tautinius įsitikinimus, atmetė šį pasiūlymą. Pasirinko jis vargo ir skurdo kunigo kelią. Išvykus kai kuriems evang. kunigams, stojo jis į jų vietas. 1941 metais velionis buvo vyr. kun. A. Vymerio, asistuojant kunigams Jonui Kalvanui ir Martynui Preikšaičiui išventintas ir evang. liut. kunigus - diakonus. Prasidėjo sunkiausias ir pavojingiausias darbas. Bet ir antrą kartą užėmus sovietams tėvynę, velionis nepasitraukė nuo savo kaime. Anaiptol, ypač pradžioje nepasitenkino vien Kretinga, o vyko į Klaipėdą, Kretingalę, Plikius, Priekulę, Vanagus, Dovylius... skelbti pavergtiesiems išlaisvinimą-Evangeliją.

Velionio jautri siela, jo didelė meilė nuskriaustiesiems, savo kenčiančiam tautai ir tiesai, be abejojimo jo reikalavo paskutiniųjų jėgų. Ištikimas iki paskutinio atodūsio savo tautai ir savo tėviškės bažnyčiai, atsiskyrė su savo taip mylima žmonele, Marija, gim. Naujokaitė iš Kaukėnų, Tilžės krašto, su savo žymiai senesne seserimi Urte Lukiene, žinomo pasiuntinio Kristupo Loko žmona, palikdamas jas Kretingoje, su antra seserimi Trude Trakiene, gyvenančia Chicagoje, su plačia liūdinčia gimine ir su visa Mažosios Lietuvos lietuviškąja visuomene.

Chicagoje velionio minėjimas įvyks kovo mėn. 14 d., 1 val. Lietuvių Ev. Liut. parapijoje, Petro ir Povilo bažnyčioje, 19th Place ir S. Halsted St.

—Albertas Puskepalaitis.

Pavydas, neapykanta ar baimė?

(Skaitlytojo balsas.)

Štai koks reikalas; mirties skelbimuose pasitaiko skaityti, kad "po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į kapines" (aišku, jog į kapines, o ne į pragarą). Tačiau kiekvienos kapinės juk turi ir savo vardą, jos yra valdžios priežiūroje, operuoja pagal tam tikrus valdžios patvarkymus (vadinasi, yra pripažintos kaip tinkama vieta žmonėms lajdoti). O jeigu taip, tai kodėl kapinių vardas neskelbiamas? Nejaugi yra koks nusidėjimas kai kurių kapinių vardas paskelbtis? Kieno patvarkymu tai daroma?

Kitas dar dalykas: kai kuriais atvejais net laidotuvių direktoriams įsakoma kapinių vardo neskelbti lentoje.

Ką tai reiškia; konkurencijos baimė, neapykantą ar ką kitą? —X.

NEWBURGH, N. Y. — Kai Samuel Meneely apalpo, tai jo ištikimas šuo nieko nenorėjo prileisti. Ši taip pasisekė ji nuo šeimninko pašalinti, kad būtų galima Meneely į ligoninę nuvežti.

Calgary, Alberta

Vasario 16-sios minėjimas

Vasario 13 d. Calgary lietuvių iškilmingai paminėjo 36 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Minėjimas įvyko N. E. — 1 Ave., Ukrainiečių salėje, kuri prisirinko pilna lietuvių, — per 200 žmonių. Šventės iškilmingai vadovavo Lietuvių Dr-jos pirmininkas p. B. Jauga, kuris į garbės prezidiumą pakvietė Kanados pilietybės konsulą iš Calgary ir latvių bei estų atstovus. Be to ir kun. Kairiūna. Jie anglų kalba pasakė atitinkamas kalbas. Būdingiausiai lietuviams ir mūsų tautai kalbėjo Kanados pilietybės konsulas. Jis, baigdamas savo žodį, pabrėžė, kad laika artėja visų greittumu, kada Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Vėliau sekė meninė dalis, t. y. vaizdelis "Sibiro kalėjime", vaikų dainos, deklamacijos bei muzika. Pagaliau buvo vaidinimas "Vargšas Tadas". Vaidinimas žmonėms paliko gana gilų įspūdį, nes buvo atliktas labai gerai. Vaidinimą pagyveno Kęst. Dubausko dekoracijos, kurios ypatingai buvo gražios ir meniškos, nupieštos bei pritaikintos dienos šventei. Jose matėsi ryš-

kiose spalvos Vilniaus katedra su jos aplinkėmis.

Po vaidinimo sekė pasilinksminimas su šokiais ir alučiu.

Šventės metu buvo platinami lietuvių pasai ir ženklai.

Kitą dieną, sekmadienį, šventoje Kryžiaus ligoninės koplyčioje įvyko iškilmingos pamaldos už Lietuvą, kurias atliko kun. Kairiūnas.

—Didysis Jonas

"Naujienose" pasiskelbęs — visus biznyje nustelbia.

Kaltinamos firmos nedora konkurencija

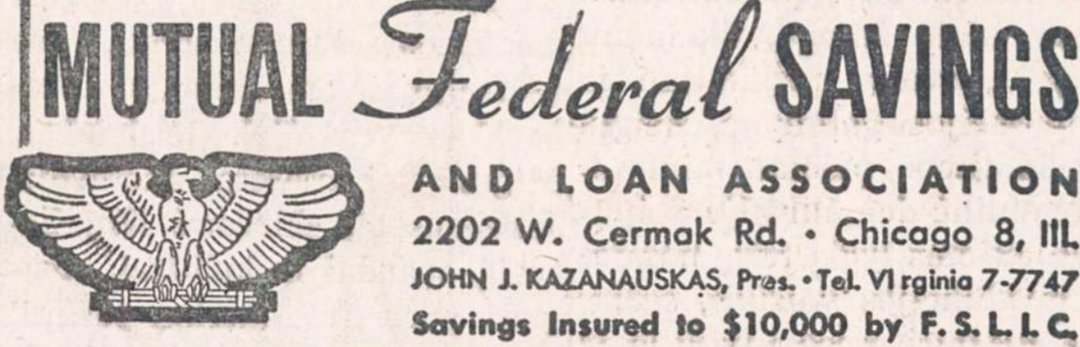
JAV federalinė prekybos komisija suminėjo visame krašte 8 dideles valgomųjų ledų gamybos firmas ir 55 jų padalinius, kurie kaltinami verčiąsi nedora konkurencija (kompeticija). 3 tokių firmų yra Chicagoje. Vieną iš jų yra Beatrice Foods Co., 1526 S. State, turintį padalinį Meadow Gold Products Co.

Tos firmos smaigiančios mažesniais konkurencijoms, papirkdamos mažmeilų atstovus.

Skaitykite "N-nas"

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliktam nuo pragyvenimo pinigų taupyti kas savaitę. Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. V1rginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.C.

Bill and I Saved \$8,000 on the Payroll Savings Plan— AND YOU CAN, TOO!

Do you find it next to impossible to put away a penny? Well, so did the Nysse's of Bristol, Pennsylvania—until they discovered Uncle Sam's guaranteed-to-work Payroll Savings Plan. Bill and Rose Nysse have no more than the average American family income—but this wise couple saved \$8,000 out of what they earned!

Why you, too, can save successfully—on the Payroll Savings Plan
No matter how many of your saving schemes have failed before, Payroll Savings will succeed for you! This is why:

All you have to do is go to your company's pay office and sign the Plan application. You set the amount you want to save each payday—as little as a couple of dollars or as much as you wish. That amount is automatically saved out for you each time before you draw your check or envelope. When enough has accumulated, it is invested in a U. S. Series E Savings Bond, bearing your name, and the Bond is turned over to you.

That's all there is to it—except to watch those Bonds pile up and remind yourself

that every one you hold to maturity earns you an average 3% interest a year.

Here's how your savings can grow

If you can sign up to save just \$7.50 a week, 19 years and 8 months will bring you \$10,313—a small fortune to retire on! If you can do better—say, \$18.75 a week—you'll have \$5,155 in just 5 short years. You set the figure. Then stay on your plan and the rest will take care of itself.

There's only one time to start—now!

Right now 8,000,000 other working people are on the Payroll Savings road to peace of mind and financial freedom. It's the road for you, too. Today—join the Payroll Savings Plan where you work. Or, if you're self-employed, join the Bond-A-Month Plan where you bank. It can be the smartest step you ever took!

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Chicago Lietuvos Klubu ir Draugijų 1954 m. Valdybos:

KRAKISKIŲ DRAUGIŠKO KLUBO 1954 METŲ VALDYBA: Felix Platkauskas pirmininkas, 4019 S. Rockwell St., tel. LA 3-0833; Mike Kaciūnas vicepirmin., 6924 So. Artesian, tel. PR 6-9337; Alex Kvedaras nutarimų rašt., 4246 S. Maplewood Ave.; Joseph Bložys turto rašt., 3938 W. 63rd Place, tel. RE 5-2562; William Jankauskas išdėtininkas, 5332 South Lowe Ave., tel. VI 7-1413; Organizatorė Mrs. Starone, 4002 S. Rockwell Street; Juozapas Bložys koresp., 3938 W. 63rd Place. Susirinkimai įvyksta kas pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio Klub Vainuotas svetainėje, 4256 So. Maplewood Ave., 2 val. po pietų. Į klubą priimami vyrų ir moterų lygiomis teisėmis.

BRIGHTON PARKO MOTERŲ KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. Adela Burba, 6338 S. Eggleston Ave., DO 4-9771; vicepirmin. Catherine LaBuda, 4336 S. Artesian Ave., VI 7-2184; nut. rašt. Nellie Wilcox, 4443 So. Rockwell St., YA 7-4472; fin. rašt. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., VI 7-2879; išd. Josephine Burokas, 4255 S. Rockwell St., VI 7-3170; māršalka Adela Sankus, 2909 W. 43rd St. Klubo susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą ketvirtadienį 7:30 val. val. J. Buroko namuose, 4255 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

GARFIELD PARK LIETUVIŲ PASALINIO KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. Frank Stanionis, 3950 W. Gladys Ave.; pirm. pagelb. Jonas Jankauskas, 3155 W. Augusta Blvd.; nut. rašt. Mary Medalinskas, 233 S. Central Ave.; kontr. rašt. Martin Tilinai, 328 So. Artesian Ave.; kasin. Juozapas Bruchas, 4059 Adams St.; kasos glob. Jonas Masigas, 2238 W. 47th Pl.; Petras Ladiga, 1810 S. 49th Ct.; Cicero, Ill.; fin. rašt. Charles Katalo, 4676 W. End Ave. Susirinkimai laikomi kas antra sekmadienį Cicero Lietuvių Lygos svet. 49th Ave. ir 14th Street, Cicero, Ill.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. John B. Benekaitis, 3724 No. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; vicepirmin. John Sudeikis, 3037 No. Laramie Ave., telef. MU 5-8450; prot. rašt. C. Yucius; fin. rašt. Stanley Buneckis, 2309 North Springfield Ave., tel. AL 2-1522; kasierius Paul Mėšėvėčius, 420 N. Linder Ave., tel. PA 5-0236; māršalka Anton Kuprevič, 5431 West Drummond Place. Klubo susirinkimai šaukiami kiekvieno mėnesio trečią trečiądienį, 3600 W. North Avenue.

ERZVILKO DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirmininkas Charles Rebeck, 7210 S. Washenaw Ave., tel. AL 4-2341; vicepirmin. Louis Anjanavičius, 7019 South California Ave., tel. PR 6-5561; nut. rašt. Nellie Wilcox, 4443 So. Rockwell St., tel. YA 7-4472; fin. rašt. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; išd. Marie Rebecke, 7210 So. Washenaw Ave., tel. HE 4-2341. Klubo susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą trečiądienį, 7:30 val. vak. P. Vengeliausko svet., 4500 S. Talman Ave., Chicago.

LIET. TEATRALISKO DRAUGIŠKOS RŪTOS NO. 1 VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. Albert Tamson, 4300 So. Western Ave.; pirm. pagelb. Anna Casey, 3364 So. Halsted St.; nut. rašt. Frank Opulskas, 3955 Archer Ave.; fin. rašt. Thomas Salcauskas, 2514 W. 70th St.; kontr. rašt. Margaret Karis, 3530 S. Union Ave.; kasos glob. Elizabeth Tamson, 4900 So. Western Ave.; kasin. Justin Juskenas, 2547 W. 45th St.; durų sargas Tadas Selickis, 7236 So. Whipple St.; ligonių lankytojas Tadas Selickis, 7236 So. Whipple St.; teisėjas Joseph Bartkus; teis. rašt. Elizabeth Tamson; korespondentas Frank Opulskas.

SLA 301 KUOPOS (CICERO) VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. James Tarulis, 1438 So. 50th Ct.; vicepirmin. M. M. Tribičius, 7123 So. California Ave., Chicago, Ill.; išd. K. Genys, 1911 So. 49th Ct.; nut. rašt. J. Ciniukas, 1434 So. 49th Ave.; fin. rašt. ir org. K. P. Deveikis, 1330 So. 49th Ave.; fin. rašt. Ben Tumavicius, 1526 So. 49th Ave. Susirinkimai įvyksta kas 3-čia sekmadienį Liberty svet., 14th St. ir 49th Ct.

DR-TES LIETUVOS KAREIVIŲ (CICERO) VALDYBA 1954 M.: Pirmininkas Kazys Šimkus, 1413 So. 49th Court; vicepirmin. S. Sileikis, 1525 So. 49th Ave.; vicepirmin. J. Zukauskas, 1634 So. 51st Court; išd. K. Anđriūšauskas, 1430 So. 48th Court; nut. rašt. K. P. Deveikis, 1330 So. 49th Ave.; fin. rašt. Ben Tumavicius, 1526 So. 49th Ave. Susirinkimai įvyksta kas 3-čia sekmadienį Liberty svet., 14th St. ir 49th Ct.

LIET. RAUDONOS ROŽĖS KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. Ben Nauch, 1446 So. 49th Ave.; vicepirmin. V. C. Jankauskas, 1531 So. 49th Court; išd. A. B. Petkus, 1410 So. 50th Ave.; nut. rašt. K. P. Deveikis, 1330 So. 49th Ave.; fin. rašt. Ben Tumavicius, 1526 So. 49th Ave. Susirinkimai kas pirmą penktadienį Liberty svet., 14th St. ir 49th Ct.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFICIAL CLUB VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. Walter Butkus, 4012 Archer Ave.; vicepirmin. John Ramans, 415 E. 74th St.; nut. rašt. Paul J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; fin. rašt. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; kontr. rašt. A. Kvedaras, 4246 So. Maplewood Ave.; kasos glob. A. Masulis, 3252 So. Halsted St.; kasierius K. Kazlauskas, 3915 So. Sacramento Ave.; māršalka J. Gudonis; dakt. kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave.; korespondentas A. Jusas, 2131 W. 24th St. Susirinkimai įvyksta kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į klubą priimami vyrų ir moterų lygiomis teisėmis, nuo 15 ligi 55 metų amžiaus.

ZARASISKIŲ KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. James Tarulis, 1438 S. 50th Ct., Cicero, tel. OL 2-0312; vicepirmin. Juozas Užundenis, 6753 So. Maplewood Ave., Chicago, tel. PR 6-4710; nut. rašt. Pranas Zaliec-ka, 5347 So. Bishop St., Chicago; fin. rašt. Justinas Juskenas, 2547 W. 45th St., Chicago, tel. LA 3-8314; išd. Rapolas Pūslis, 6753 S. Campbell Ave., Chicago, tel. PR 6-7045.

UTENOS APSKRITIES DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. John Sherman, 6348 S. Albany Ave.; tel. PR 6-1552; vicepirmin. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; nut. rašt. Nellie Wilcox, 4443 So. Rockwell St., tel. YA 7-4472; fin. rašt. Adela Burba, 6338 So. Eggleston Ave., tel. DO 3-5165; Bernice Zengulis kontr. rašt., 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; išd. J. Juskenas, 2547 W. 45th St., tel. LA 3-8314; māršalka S. Viršula, 4233 So. Rockwell St.; koresp. J. Juskenas, 2537 W. 45th St., tel. LA 3-8314. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antra antradienį, 7:30 val. vakare P. Vengeliausko svet. 4500 S. Talman Ave.

ZEMAČIŲ KULTŪROS KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Steponas Nar- kis pirm., 4353 So. Talman Ave., tel. VI 7-1279; Antanas Lukošius vicepirmin., 2555 W. 43rd St., telef. LA 3-1310; Nellie Wilcox nut. rašt., 4443 So. Rockwell St., tel. Yards 7-4472; Paul J. Petraitis, fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; Adela Burba išd. in, 6328 S. Eggleston Ave., tel. DO 3-5165; Bernice Zengulis kontr. rašt., 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; Kastancija Juška māršalka, 4443 So. Rockwell Street; Steponas Nar- kis koresp. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio 3-čia trečiądienį 7:30 val. vak. Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd Street, Chicago, Ill.

MORNING STAR KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirm. St. Jakobs, 2050 W. Pierce Ave., telef. HU 6-0324; vicepirmin. J. P. Benekaitis, 3724 N. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; nut. rašt. A. Walskis, 3259 W. Pierce Ave., tel. AL 2-0239; fin. rašt. John Radišauskas, 2019 W. Pierce Ave.; kasininkas John Draugelis, 1701 N. Pulaski Rd., tel. D 2-5117; kasos rašt. John Raila, 4339 Winnemac Ave., tel. MU 5-9356; kasos glob. S. Vaškėlis, 3100 Evergreen Ave.; māršalka K. Kaciūnas, 2938 N. Melvina Ave., tel. NA 2-1937. Susirinkimai įvyksta 1-mą kiekvieno mėnesio ketvirtadienį svetainėje 3600 W. North Ave., Chicago, Ill.

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIŠKOS "APSVIETOS" VALDYBA 1954 M.: pirm. Stella Kaulakis, 3247 South Emerald Ave., tel. CA 5-8016; vicepirmin. Anna Blinonis, 3248 S. Green St., tel. YA 7-4484; nut. rašt. Sophie Puniška, 2605 West 43rd St., tel. LA 3-6308; fin. rašt. Magdalena Višniulis, 4118 N. Ottawa Ave.; išd. Anastazija Valančienė, 5702 South Emerald Ave.; išd. glob. Marė Endziulelienė, 5610 S. Maplewood Ave.; šeimninkė-tvarkdarė Anna Juozaitis, 3248 S. Green St., tel. VI 7-7059. Susirinkimai įvyksta kas antra antradienį Sandauno svetainėje, 840 W. 33rd St., Chicago 8, Ill. Ligonių reikalais kreiptis į S. Punišką, tel. LA 3-6308.

SLA 63 KUOPOS VALDYBA 1954 M.: Pirm. Petras Kurzikauskas, 10634 So. Indiana Ave., tel. PU 5-0074; vicepirmin. Juzė Klionienė, 8858 S. Cottage Grove Ave.; protokolo rašt. Petras Kurzikauskas, 10634 So. Indiana Ave., tel. PU 5-0099; fin. rašt. ir organ. Albinas Lauratanas, 10530 S. India na Ave., tel. WA 8-0865; išd. Petras Snarskis, 610 E. 88th Street, tel. TR 4-9291; išd. glob. Magdė Bartulienė, 627 E. 89th Place, tel. VI 6-3337; Marė Simonelienė, 716 E. 92nd Place; māršalka Jonas Bolišauskas, 515 E. 91st Place; dakt. kvotėjas Dr. J. Makaras, 11750 So. Parnell Ave., tel. PU 5-9277. Susirinkimai šaukiami Palmer Park svetainėje, 90th St. ir St. Lawrence kiekvieno mėnesio 1-mą penktad.

LIETUVOS ŪKININKŲ DRAUGIŠKOS VALDYBA 1954 METAMS: Pirmininkas Anthony Valonis, 5671 S. Normal Blvd., tel. WE 6-0211; vicepirmin. Juozas Zirkauskas, 1957 W. 23rd St., tel. VI 7-7469; vicepirmin. Elz. Dambro, 56 E. 101st St.; nut. rašt. A. Linkus, 2315 So. Oakley Ave.; turto raištininkė Adelė Joslin, 4094 Archer Ave., tel. VI 7-0553; kontr. rašt. S. Žickus, 2243 So. Bell Ave.; kontr. rašt. John Zurkauskas, 2214 W. 23rd St.; išd. glob. Alex Joslin, 4094 Archer Ave.; išd. Vincas Duoba, 2328 W. 23rd St.; teisėjas Kazimieras Davis, 5648 So. Bishop St.; māršalka Ignacas Benešius, 4222 So. Maple Ave., Berwyn, Ill.; dakt. kvotėjas Dr. S. Bičėvis, 2201 W. Cermak Rd., ofiso tel. VI 7-6583.

LIETUVIŲ ZAGARĖS KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: Pirmininkas W. Christian, 3238 W. 110th St., tel. CE 3-5635; vicepirmin. F. Povilaitis, 9328 So. Rhodes Ave., telef. PU 5-7114; nut. rašt. J. Keturakis, 3217 So. 53rd Ave., Cicero 50, Ill., tel. OL 2-8243; fin. rašt. Mrs. B. Zengulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; išd. Mrs. Adela Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; kasos glob. J. Sherman, 6348 So. Albany Ave., tel. PR 6-1552; koresp. J. Balakas, 1414 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8534; māršalka Mrs. A. Povilaitis, 9328 Rhodes Ave. Klubo susirinkimai įvyksta kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio Vėsaus svetainėje, 4500 So. Talman Ave. 1 valandą po pietų.

LIET. BALTOS ZVAIGŽDĖS KLUBO VALDYBA 1954 METAMS: V. Duoba pirm., 2328 W. 23rd St., tel. FR 6-1698; Anthony Pranko vicepirmin., 2717 W. 23rd St., tel. BI 7-0857; Frank Erbeverdis, rašt., 2226 West Augusta Blvd., tel. BV 4-1264; Ch. Plaskėtas, fin. rašt., 2315 S. Sacramento Ave., tel. BI 7-7046; John Raila kasierius, 4839 Winnemac Ave., tel. MU 5-9356; Joseph Kleeks fin. rašt. pagelb., 3035 W. 45th St.; Joseph Yenchus kasos glob., 2422 W. 69th St.; Adam Rinkūnis kasos glob., 4340 S. California Ave.; Dominick Alis kasos glob., 4924 W. 24th Place, Cicero. Susirinkimai įvyksta kas trečią penktadienį kiekvieno mėnesio 4416 So. Western Ave. (Legion Hall).

Kokios dabar mūsų pareigos?

Konsulo Petro Daužvardžio kalba, pasakyta Illinois Lietuvių Prekybos Rūmams, 1954 m. vasario 10 d.
Dariaus - Girėno salėje Chicagoj, Ill.

Minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paskelbimo sukaktį, yra nuosekli ir tikslu atsiminti į Lietuvos praeitį, pasiūlyti iš jos stiprybės, sustoti prie dabarties, pažūrėti per sukeltą pasaulio priemūrį į jos ateitį ir pagalvoti, kuo mes galime prisidėti prie tos ateities.

Sena mūsų istorija

Prieš 36 metus Lietuvos Taryba paskelbė atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje. Iš paskelbimo aišku, kad Lietuva gimė ne paskelbimo dieną — 1918 m. vasario 16 d., bet anksčiau. Istorija spėja, kad Lietuvos valstybė pradėjo kurtis antrame šimtmetyje po Kristaus gimimo; kad 10–12 šimtmetėje jau ji grūmėsi su priešais; kad 13 šimtmetėje ji tapo karalyste. 14–15 šimtmetėje didelė ir galinga valstybė, 16 šimtmetėje sudarė sąjungą su Lenkija, o 18 šimtmetėje liko Rusijos pagrobta ir į Rusijos imperiją įjungta kunigaikštija. Rusijos caras, tarpe kitų titulu, turėjo ir Lietuvos kunigaikščio titulą, bet kunigaikštija buvo beteise, lygiai taip pat, kaip dabar Lietuva Sovietų Sąjungoje yra beteise, „respublika“, o Rusijos diktatorius yra jos diktatorius. Paleckis ir kiti marionetės yra tik Rusijos bernai Lietuvoje, be jokio valstybinio tarptautinio statuso. Jų niekas nepripažįsta ir niekas su jais nesiskaito. Jie mėgino atšaukti Lietuvos atstovus, bet atstovai jų nepaklausė, ir valstybės, prie kurių jie prikisūrto, nekėpė jokio dėmesio į Rusijos bernus Lietuvoje.

Nepriklausomybės pažymiai

Lietuva todėl yra dvejojoje padėtyje: teisiškai ir tarptautiškai ji yra nepriklausoma valstybė su savo atstovybėmis — teritorija bei atstovais — vyriausybe ir su piliečiais užsienyje; jie visi yra suvereniniai Lietuvos simboliai; faktiniai, Lietuva yra Rusijos okupacinė provincija (Rusija ją taip traktuoja), jokio savarankiškumo jai neduoda. Iš jos yra atėmusi visus valstybinius elementus ir net pažymius: teritoriją, piliečius, ir vyr. valdžią; pinigų, bankus, užsieninį kontaktą — prekybą, turizmą bei pasus, susisiekimą, pašto ženklus ir kitus pažymius, kurie kalba apie valstybę pasauliui. (Pasaulyje dabar stipriausi Lietuvos valstybės eksponatai yra Lietuvos atstovai ir tie Lietuvos piliečiai, kurie užsienyje gyvena bei kaltauja ir Lietuvos užsienio pasais naudojasi — jie skelbia pasauliui Nepriklausomos Lietuvos buvimą).

Lietuva vaizduoja suskilusį pasaulį

Lietuva tokioje padėtyje lyg ir atvaizduoja dabartinį į dvi dalis suskilusį pasaulį: pasaulį teisinį ir pasaulį smurtinį. Demokratinis pasaulis stoja už teisę ir teisingumą — už valstybių laisvę ir lygybę, o komunistinis pasaulis už jėgą ir klastą — už mažesnių valstybių pavergimą ir sunaikinimą. Lietuva yra šito viso iliustracija. Amerika ir kitos demokratijos stoja už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, o Sovietų Sąjunga ir jos bernai deda visas pastangas jai nuteisinti ir sunaikinti. Sovietų Sąjunga yra išžudiusi ir ištrėmusi iš Lietuvos apie 600.000 lietuvių. Jų tarpe yra ir Amerikos piliečių. Išdeportuotų jų vieton Rusija yra atgabenusi ir gabena Lietuvon rusus ir kitus rytiečius.

Prieš sovietų neteisėtus ir nežmoniškus veiksmus kyla laisvosios valstybės ir jų žmonės. Tos politikos priešakyje stovi Amerika. Į tą politiką reikia

įskaityti užgrobtų valstybių nelegalizavimo ir laisvinimo politiką, Amerikos Balsą, kongreso tyrinėjimo komitetą, senatoriaus Douglas rezoliuciją, Massachusetts valstybės legislatūros rezoliuciją, National Committee for a Free Europe, Crusade for Freedom ir daugybę kitų panašių veiksmų. Jie visi yra reikšmingi ir geri. Juos visus aišku, reikia remti.

Ką mes turime daryti?

Kągi tuo reikalu mes darome? Kuogi mes prie to viso prisidedame? Ir kuo galėtumėm prisidėti? Lietuvos atstovai, Vlikas, Altas ir kiti veiksniai bombarduoja sostines ir įvairias organizacijas memorandumais, vizitais ir visais kitais tinkamais būdais; patriotiškieji lietuviai tuos žygius remia — dėl jų vykdomi bei stiprinami aukojai. Tačiau yra ir tokių lietuvių, kurie visą darbą ir aukojimą palieka kietais. Šiems tenka priminti anekdotą apie kunigą ir skotus parapičius, kurie nusitarė padovanoti klebonui statinę vyno, o padovanoti statinę vandens, nes visi šykštuoliai ir gudruoliai pylė į statinę vandenį vietoje vyno, manydami, kad kiti pripildys statinę bei padarys, kas reikia. Pamoka: nesiremki me kitais — atlikime savo pareigas patys. Pirkime savo dalį kiekvienas. Ir pirkime nuoširdžiai, lietuviškai — amerikoniškai.

Dėdami aukas, neatsilikime ir darbu, sekime Pr. Rūmų prezidento p. Rudžio pavyzdžiu: kiekviena proga kelkime Lietuvai padaryti ir daroms skriaudas, rudykime Lietuvą esant Sovietų Sąjungos auka ir pavyzdžiu, kas gali ir kitiems atsitikti; skelbime lietuvių tautos nusistatymą būti laisvai; prašykime draugų pagalbos lietuvių tautos kovoje dėl Lietuvos laisvės; raginkime politikus ir visuomenininkus reikalauti sovietus iš Lietuvos išsikraustyti ir leisti lietuviams laisvai gyventi ir tvarkytis savo žemėje Lietuvoje.

Roselandas

Nepalikite vagims mašinos raktų

Patartina apylinkės lietuviams savo automobilio raktų prie savo namų nepalikti nei mašinoj, nei garaže. Vasario 15 d. teko matyti tokį atsitikimą.

9 val. vakare parvažiuoju namo savo automobiliu. Vakaras buvo baurus, lijo, perkūnas trankėsi. Žiūriu, kad „iela“ negaliu pravažiuoti į savo garažą — kažkoks automobilis skersai „iela“ pastatytas. Triūbiju — bet mašina nejudė. Einu, išlipęs iš mašinos, žiūrėti — ogi nėra automobilio žmogaus. Manau, kad kaimyns bus ką pamiršęs ir jėgės į trobą. Einu skambinti į jo butą.

Moteriškė ateina į priangį, uždega šviesą ir klausia, ko aš norj. Sakau, kad atsiimty savo mašiną, kam užgriozdiję man kelią, kad negaliu pravažiuoti.

Moteriškė šaukia vyrą. Jis atsako, jog savo mašiną jau seniai įvežęs į garažą. Bet pasižiūri per priangio langą. „Taip, yra kas nors negerai“, jis sako, „mano garažo langas atdaras“.

Išėjęs mėgina įsėdęs į mašiną važiuoti, bet mašina nevažiuoja — stabdžiai veikia.

Matyt, vagilius nebuvo prates iš to garažo važinėti, negera kryptimi pradėjo važiuoti: aš atvažiuoju iš vienos pusės nuo Michigan Ave., o jis važiuojo priešingai, tai ir ištiko nelaimė vagilių — negalėjo gauti mašinos be pinigų. Ši iela yra tarp 101 St. ir 101 Pl. S. Dambro

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—TUESDAY, MARCH 2, 1954

Inž. K. Burbos paskaita ir diskusijos

Nežiūrint gana mažo dalyvių skaičiaus, praėjusį sekmadienį Lietuvos Auditorijoje Lietuvos Socialdemokratų Sąjungos 4 kuopos suruoštą diskusijų popietę reikia vertinti labai teigiamai, nes jos metu iškild klausimai buvo ne tik įdomūs bei aktualūs, bet ir rimtai svarstyti.

Demokratijos ypatybės

Pagrindinį pranešimą padarė inžinierius K. Burba, kuris ryšium su artėjančia JAV pilietybės įsigijimo galimybe tretiniams mėgina nagrinėti teises ir psichologines to fakto pasekmes. Esminę jo pranešimo dalį sudarė demokratinės santvarkos atsiradimo, istorijos ir supratimo nusakymas.

Išaiškines demokratijos sąvoką, jis išsklė tris svarbiausius elementus, kurie paskatino šiandien Vakaruose suprantamos demokratijos išsivystymą: 1) Graikų filosofiją ir Romos teisę, 2) Krikščionybės įnašą ir 3) Pramonės bei socialistinių idėjų išsirutuliojimą.

Demokratija buvo pažįstama ir graikams, bet tada ji turėjo visiškai kitokį pobūdį. Paradoksalus jos faktas buvo tas, kad graikai laikė vergus, kuriems lygybės dėsniu nepripažino. Graikai taip pat neturėjo mūsų dienomis suprantamų politinių bei pasaulėžiūrinių partijų. Krikščionybės atsiradimas atnešė žmonių lygybės suvokimą. Paramonės ir ryšium su tuo socialistinių idėjų iškilimas suteikė demokratijai kitus bruožus.

Demokratinės santvarkos visumą sudaro trys jos aspektai: 1) demokratija kaip pasaulėžiūra, 2) ekonominė demokratija ir 3) politinė demokratija.

Demokratinė pasaulėžiūra centre stato žmogų, tikėdama jo gera, sveika prigimtimi ir kooperacijos galimybe, neigia paveldėjimo primatą ir t.t. Ekonominė demokratija pripažįsta visiems lygią teisę naudotis produkcijos vaisiais, socialine apsauga, teise į mokslą ir kt. Prelegentas pabrėžė, kad 1929 m. ekonominės depresijos pradžioje 1/10% JAV gyventojų turėjęs tokias pat pajamas, kaip 40% kitų gyventojų. Politinės demokratijos bene svarbiausias bruožas yra mažumos, opozicijos, teisių gerbimas ir skaitymasis su jos nuomone.

Šalia demokratijos esmės, svarbiausias jos bruožas yra metodas. Gal būt, labai patogi jos ypatybė tai partijų daugybė, diskusijos, ilgos procedūros, popierizmas.

Diskusijos

Dar didesnę įdomumą negu paskaita sukėlė jo puskilios diskusijos, kuriose dalyvavo gausiau atsilankę senieji amerikiečiai lietuviai ir tretiniai. Kalbėjo Vincas Poška, adv. T. Kučinskas, Dr. Margeris, F. Skorubskas, Morkus ir kt.

Buvo keliami ekonominės demokratijos reiškiniai Amerikoje, diskutuota negrų, markizmo ir kt. problemoms. Vienas kalbėtojų kėlė mintį sustiprinti demokratiją autoritatinėmis priemonėmis, kurios, kaip vėliau paaiškėjo, veda prie būdingos fazės — fašizmo. Ar galima demokratiniais metodais kovoti su komunizmu? Kodėl žmonės Vakaruose pritaria komunizmui? Kas paskatina palinkti į komunizmą?

Visi klausimai buvo aktualūs. Diskusijos buvo tol įdomios, kol neišvirto į oratorinių gabumų demonstravimą.

Reikia pabrėžti tokių diskusijų popietę, kuriose galima įsigirsti įvairių nuomonių ir originalių svarstymų, naudingu. Inž. K. Burbos paskaita buvo ta prasme gera, kad ji sugėbėjo diskusijas sukelti.

Popietei pirmininkavo V. Mankus. (K)

TRUMPAI

— Beulah Carney televizijos progarmoje buvo suteikta Vasario Sešioliktosios minėjimo proga pasirodyti lietuvių menininkų grupei, vadovaujamai J. Daužvardienės. Lietuvių programa padarė gerą įspūdį, ir Beulah Carney pareiškė, jog kiekvienais metais lietuviams bus duodama progarmoj pasirodyti Vasario Sešioliktosios proga.

— Jonas Rimša, pagarsėjęs Pietinėje Amerikoje dailininkas, ruošiasi atvykti su savo tapybos paroda Chicagon.

— Nora Gugienė, P. Grybienė, O. Talalienė, kun. St. Santaras, P. Cibulskis, I. Daukus ir B. Tūbelis yra išrinkti į Chicagos Balfo koncerto rengimo komisiją. Koncertas — vakaras įvyks š. m. balandžio 25 d. Lietuvos Auditorijoje.

— Į Jaunimo Teatro statomąjį „Lapės sąžinės“ spektaklį įėjimas tik su kvietimais, kurie gaunami: J. Karvelio krautuvėje, 3249 S. Halsted St.; Penėly krautuvėje, 4501 So. Talman Ave., ir „Marginių“ krautuvėje, 2511 W. 69th St. 1953 m. J. T. rėmėjams ir aukotojams kvietimai išsiųsti paštu. Spektaklis bus kovo mėn. 6 d. (6 val. p. p.) ir 7 d. (4 val. p. p.) Hamilton Park salėje, W. 72-ji ir Normal gatvių pirtyčių kampe.

— Liuda ir Stasys Jokubauskai, 3315 So. Wood St., nuolat sutinkami svarbesniuose Chicagos lietuvių parengimuose. Jie buvo „Naujienu“ jubiliejiniam parengime, o ši sekmadienį — literatūros vakare. Jų jaunimas, sūnus Algis ir duktė Sigita, labai gerai mokosi. Algis čia išskirtinai gabumais baigė pradžios mokyklą, taip pat, tikimasi, sėkmingai šiemet baigs Kelly aukštesniąją mokyklą. Ponia Jokubauskienė, Lietuvoje baigusi medicinos seserų mokyklą, savo profesijoj ir čia dirba; p. Jokubauskas yra dipl. teisininkas, baigęs universitetą Lietuvoje.

Jokubauskai, skirdami lėšų lietuvių spaudai ir kultūrai, stengiasi gerai ir Ameriką pažinti. Praeitį atostogų metu Stasys Jokubauskas su sūnum Algiiu apkeliauo Kaliforniją, buvo ir Meksikoj — vienur automobiliu, kitur lėktuvu naudodamiesi.

— Emilija Kaminskienė iš Cicero, Ill., ir Mrs. Claire Struss ir dukrelė iš Roselando sveikina savo draugus ir pažįstamus iš saulėtosios Arizonos, kur praleido tris savaites, o dabar žada vykti į Los Angeles, Calif.

— Robertas Racaitis, 6558 S. Artesian Ave., kovo 3 d. išvyks ta į Havajų salas.

— Pr. Gudus kovo 2 d., 9:15 val. vak. Lietuvių Kalbos Draugijos valandėlėje per Margučio radiją skaitys paskaitą lietuvių kalbos klausimais.

— Mykolas Chopis su žmona, 10740 Vincennes Ave., atšventė 50 vedybinio gyvenimo sukaktį. Buvo sukviesta apie 100 svečių ir jų namus, kur buvo gerai pavaišinti. Chopai išaugino 2 dukteris — Mrs. Martin ir Mrs. Totulis — ir 2 sūnus — Petrą ir

Mykolą Jr.; taip pat turi daugelį anūkių ir šiaip giminių. (Ksk)

— E. Januliais 10423 Normal Ave., labai džiaugiasi sulaukę dukters Joyce. Little Company of Mary ligoninėje gimusi, ji svėrė 6 sv. ir 4 unc.

— Alice Stephens - Steponavičienė moko muzikos Marijos Vidurinės Mokyklos mokines.

— Praans Mickas, Kestučio Klubo išdininikas, susirgo. Jis dabar yra savo namuose, 4146 S. Archer Ave., kur jį prižiūri Dr. Emily Krukas. Ligonis, kuris staiga susirgo vakar, turis aukštą spaudimą.

Karjeros konferencija

Vieno vietinio laikraščio (Sun Times) kovo 20 d. organizuojama vad. „karjeros konferencija“ Illinois technologijos instituto pastatuose pietinėje miesto dalyje.

Šioje konferencijoje dalyvaušią apie 125 specialistai, kurie jauniems žmonėms, norintiems pasirinkti specialybę „karjerai padaryti“, atsakysią į įvairius klausimus. Šie patarimai daugiausia taikomi vidurinių mokyklų moksleiviams ir kolegijų studentams. Konferencija remia Illinois technologijos instituto, Chicagos viešųjų mokyklų prižiūrėtojas Willis ir kt.

Tai bus šeštoji iš eilės tokia konferencija.

Jeji norite darbo,

tai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite „Classified“ skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten rasite pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur jį galėsite gauti. Skaitymuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, kuri reikia kreiptis.

Garsinkitės „N-nose“

PADEKA
JUOZAPAS SLUZENSKI
Mirė 1954 m. vasario 23 dieną ir palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Vėlonis Juozapas Sluzenski negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į amžinybės vietą. Todėl mes, atmindami jį ir apgalėdami jo mirtį, dėkojame draugams, atvykusiems į šermenis, atsituosiusiems gėlių ir palydėjusiems į kapus.

Dėkojame laidotuvių direktoriui P. J. Ridikai už mandagų ir tvarkingą patarnavimą. Dėkojame karstanešiams, nunešusiems jį į amžinojo poilsio vietą, ir visiems laidotuvių dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažįstamiems. O Tau, mūsų mylimasis, sakome: Ramiai išleisk šaltoj žemelį.

Nulūdė lieka:
Duktė Sophie Korsak, Zentas
Albert, Sūnus Albin Sluzenski, Marti Anna, Anūkės ir Giminės.

— Mrs. Martin ir Mrs. Totulis — ir 2 sūnus — Petrą ir

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dali
KVIETININKAS Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7368

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA Gražiausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo, atšaldesio valandųje Gražiausios Gėlės ir Veinikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vėnūku paveiksiais išsitrinkti
ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue Portsmouth 7-9020

URBA Gėlės Mylantiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.
GELININKAS 4180 ARCHER AVENUE Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LIUDĖSIO VALANDOJ Sankite
MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
REpublic 7-8600-8601

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI: GROvehill 6-0142 • HEMlock 4-2644 • TOWNhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ.
4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel.: YArds 7-1741 ir Blshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas LAFayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1188-1189

P. J. RIDIKAS
5554 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE. VIrginia 7-6872 PULLman 5-1270

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COMmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
8307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-8401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAFayette 3-8572

GARSINKITES "NAUJIENOSE"

Advokatas LEON MIKELONS
Gyveno 3331 So. Halsted St. Tel. YArds 7-2356
Mirė 1954 m. vasario 27 d. 9:30 val. ryto, sulaukęs 69 metus amžiaus. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 55 metus.
Paliko nulūdę: brolvaičiai Lucille Millar, Bernice Campbell, Joseph Mikelons, Birmingham, N. Y., ir Helen Sverika, Birmingham, N. Y., brolienė Elizabeth Mikelons ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Priklausė Chicago Bar, Cook County Bar ir Illinois Bar Associations.
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 So. Lituania Ave. Antradienį, kovo 2 d. 2:00 p. p. pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines Kapines.
Visi a. a. Leono Mikelons giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiviekinimą.
Nulūdė lieka:
Brolvaičiai ir kiti Giminės ir Draugai.
Laid. Direkt. Antanas M. Phillips, Tel. YArds 7-3401.

Lietuviškasis solidarumas išblaškė

vadistinių rūkų

(Raportazas iš Clevelando)

(Tešiny)

Nasvyčiaiškai — virbalinį smetonizmo reikalui neolithuanų "išvalymą", straviniskizmo pradėtąjį, "tautos vado įpėdinio" Juliaus Smetonos pastūmėtąjį, — reikia įgyvendinti. Tačiau kaip?

Pradedama Algirdas Nasvytis, o kažką bambėdamas apie "aukas" (tur būt, galvojęs apie nacių laikmečio Lukošiaus ir Sidlauskos), visom keturiom pritaria Jonas Virbalis.

Tačiau nelaimė. Niekas šitokių vadistinių neįsisigąsta... Čia "tautos vado įpėdinio" svaiznis Algirdas Nasvytis susigriebia ir viešai, oficialiai, akademiškai korporantų susirinkime grasos... šauksis Amerikos policiją... Aišku, atsiminė, kaip Užulėnio "tautos vadas" kitados "tautines idėjas" skleidė ir tvirtino tautoje su policija, ar Suvalkijos lietuvius ūkininkus šaudydamas... Mat, anuomet viskam ir visai buvo "duodama vis stipresnis tautiškumo atspalvis"...

Vienok ir Amerikos policija grasymas nieką neišgąsdina. Tik iš susirinkimo Alg. Nasvyčiui nurodoma, jog jis, lauzdamas Sambūrio įstatus, savivaliauja.

Taip vienas susirinkimas ir praėina su "neišvalyta" Korp! "Neo-Lithuania".

Po kelių savaičių antrasis Sambūrio susirinkimas. Ir vėl pasikartoja ta pati "nelaimė", tik šiuo kartu dar skaudesnė.

Pasirodo, Stravinskių užsukta "tautos vado" dinastijos vadistinė neolithuanų "atribojimo" mašinerija neveikia, springsta. Viskas būtų gerai, tik kaip tą Amerikos policiją įjungti? ...

Jau prieš susirinkimą Algirdas Nasvytis nervingai vaikščioja, kai kam įsakindamas "išieiti", arba susirinkime "tylėti". Mat, yra paliesta visa "tautos vado" dinastija...

Tačiau sauso (be Amerikos policijos) Algirdo Nasvyčio — niekas neklauso... O antrasis Sambūrio susirinkimas, vargšėlės dinastijos nelaimė, vėl vyksta su "neišvalyta" Korp! "Neo-Lithuania". Vadistiniams, aišku, nesiseka.

Susirinkimo pirmininku išrenkamas gilius akademines tolerancijos Vaitiekus Morkūnas (teisininkų Korp! "Unitas").

Pradedama kalbėtis dėl Sambūrio ateities veiklos. Ryskėja aiškūs vadistiniams nepalankumas. Stasys Lazdinis (Vilniaus Krašto Lietuvos Studentų S-ga) pabrėžia, jog Sambūris turi apimti galimai daugiau lietuvių akademikų. Dar įskaičiuoja tai nusako Vaitiekus Morkūnas (Korp! "Unitas"), nurodydamas, jog Sambūrije turi rasti vietą kiekvienas jame noris dalyvauti. Toliau V. Morkūnas nurodo, jog yra negera nešti į Sambūrio gyvenimą tai, kas visai Sambūrio neliečia, kas vyksta už Sambūrio ribų. Jonas Leonas (Korp! "Neo-Lithuania") nurodė, jog dabar svetur yra tik negausūs likučiai visų Lietuvos akademinių organizacijų narių, tad, žiūrint bendrojo lietuviškojo tikslingumo, derėtų telktis išvien visiems akademikams. Gi, į demokratine Lietuvą besiruošiant, dera pratintis glaudžiau kartu pabendrauti neolithuanams, varpininkams, ateitinin-

kams ir kit. Turi būti, pagaliau, pradėta kalbėtis bendra sutarimo kalba tarp visų ir visokių Lietuvos akademikų.

Čia dar kalba: Algirdas Nasvytis (vyrija "Plienas"), Aleksas Laikūnas (Korp! "Neo-Lithuania"), Antanas Vilkaitis (Korp! "Neo-Lithuania"), Gediminas Gudėnas ("Fraternitas Juvenum"), Vladas Ramanauskas (Korp! "Ramovė"), Vytautas Pašakarnis (Korp! "Jūra"), Maslauskienė (Korp! "Filiae Samogitiae"), J. Mockus (Korp! "Neo-Lithuania") ir kit.

Sambūrio valdybos sek. Jonas Virbalis (Korp! "Lietuva") skaito Sambūrio įstatus. Deja, J. Virbalis, tik sumykdamas, nekaito šito nuostato (septintojo):

"Garbės ir drausmės klausimais sprendžia Sambūrio vieneriems metams išrinktas garbės teismas".

J. Virbalis, mat, vadistiniams, aiškina, jog ir be to nuostato jau esą visi įstatai... Tačiau iš susirinkimo nurodoma, jog J. Virbalis kalba netiesą, ir čia pat kito priėjusio nario perskaitomas J. Virbalio bandytas nuslėpti įstatų nuostatas. Toliau J. Virbalis sėdi sukaitęs.

Išsamiai išsiaiškinama, kaip Sambūrije nariai dalyvauja: organizacijomis, ar paskirai. Visi sutiko, kartu ir pats Alg. Nasvytis ir pabrėžiančiai pritarė, jog dalyvauja tik paskiri asmenys. Konkrečiai atkreiptas dėmesys, jog Sambūrije jau keletą metų yra dipl. teisin. Antanas Garmus, kuris iš viso niekad nėra priklausęs jokiai korporacijai. Arba Stasys Lazdinis, kuris studijavo ne Lietuvos universitetuose (prieš karą Vilniuje, Varšuvoje, Paryžiuje).

Čia tuojau susirinkimo apkalbinti buvusi valdyba, kuri stengėsi tendencingus Sambūrio narių "atribojimus" "pagrįsti", jog esą visų įeita "organizacijomis". Tad ir valdyba pradėjusi stumti "nepageidaujamuosius" anųjų "organizacijų" "sprendimais"... Deja, šitoks stengiamasis pateisinti saualiavimą, visiemis gardžiai nusijuokus, subliuško ir buv. valdyba tapo bežadė.

Dar buvo smagiai įdomu, kai "Plieno" korporantas Alg. Nasvytis ėmėsi aiškinti savo "teorijas" apie neolithuanus ir jų vidaus reikius: ko nori ir kaip nori elgtis dabar neolithuanai...

Čia pat buvo visa eilė neolithuanų ir niekas Alg. Nasvyčio keliamo "didžiųjų" neolithuanų "problema" nė kiek nesijaudino ir nieko nekabėjo. Buvo pakankamai aišku, jog Alg. Nasvytis neolithuanų reikalų priedangą tik pareiginai, kaip svaiznis, gina "tautos vado" dinastija.

Praėjusių metų veiklos apyskaitą pateikė Alg. Nasvytis. Susirinkimas metė valdybai esminį priekaištą, jog sąmoningai nesilaikyta Sambūrio įstatų ir grubiai saualiauta. Nurodyta, jog valdyba saualiaujančiai ėmėsi pagal savo užgaidas — šiuo atveju smetoniška vadistines — įžeidinėti be jokio pagrindo Sambūrio narius, juos įžuliai diskriminuojančiai niekinti. Valdybai nurodyta, jog ne ji sprendžia Sambūrio narių asmeniškus reikalus. Tai tegali, Sambūrio įstatais vadovaujanti-

tis, jeigu būtų pagrindo, tik Sambūrio garbės teismas. Nei Alg. Nasvytis, nei J. Virbalis, nei kiti valdybos nariai nieko pasiteisinti į šį priekaištą irgi neįstengė. Jie visi, lyg netekę žado, tylėjo.

Toliau Alg. Nasvyčiui, J. Virbaliui ir kitiems valdybos nariams susirinkimas aštriai pastebėjo, jog buv. Sambūrio valdyba, užuot rūpintis veiklos plėtimu, tik tyčiomis groivė šią organizaciją, stengdamiesi iš Sambūrio išstumti jo aktyvius narius. Ir čia pasiteisinti tik kaip tyla bebuvu.

Į naująją Sambūrio valdybą išrinkti: Dr. Vladas Ramanauskas (Korp! "Ramovė") — pirmininkas, Vaitiekus Morkūnas (Korp! "Unitas") — sek., Stasys Lazdinis (Vilniaus Krašto Lietuvos Studentų S-ga) — išd. ir kit.

Įdomu, jog rinkimuose viešai dalyvavo visi, t. y. ir tie, kuriuos vadistiniškai stengėsi šantažu iš Sambūrio pašalinti. Nei Alg. Nasvytis, nei J. Virbalis, nei kas kitas, nė nebandė nuiginti teisės kam nors rinkti ar būti renkamu. Tai buvo graži ir visuotinė solidarai Sambūrio narių demonstracija, sutartinai pasmerkusi Alg. Nasvy-

čio ir kitų vadistinių saualiavimą. Į pirmąjį susirinkimą buvo gausiau atėjusių iš "tautos vado" dinastijos. Antrą kartą jų buvo jau mažiau. Šįkart dalyvavo ir Jurgis Stravinskas. Tačiau jis, "tautos vado įpėdinui" Julijui Smetonai reikiamų slapstų skundų prirašęs, tylėjo. J. Stravinskas neturėjo dabar drąsos savo politinio šantažo viešai susirinkime žodžiu patvirtinti. Jis "pagal reikalą" "veikia" "kitomis priemonėmis"...

Nuotakoms pragiedrėjus, daug ir konkrečiai pasikalbėta dėl stipresnės Sambūrio veiklos. Aptarta nemaža didelių ir turiningų reikalų, kurių įgyvendinimas žada gražų įnašą į visą bendrąjį lietuviškąjį gyvenimą. Susirinkimui baigiantis, vis labiau ryškėjo džiugi viltis, jog tradicinis idealistiškai sveikas lietuviškasis korporantiškasis solidarumas galutinai išsklaidys visas vadistines negeroves ir darniai tradiciniai sujungs nekausius Lietuvos universitetų korporacijų likučius į šventąjį "Pro Patria" kelią, kuriuo lietuvių tauta žygiuoja į naująjį skaidrų Lietuvos Respublikos laisvės pavasarį.

(Pabaiga)

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki \$10,000. Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. Lafayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taipomus Pinigus Mokame 3 1/2 Nuošimčio

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbinamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Langvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių takų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. Victory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ktv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

STANDARD FEDERAL SAVINGS - STIPRIAUSIOJI TAUPYMO ĮSTAIGA

Santaupos pas Standard Federal yra saugios, nes

- 1 Daugiau kaip \$32,000,000.00 arba 95% visų narių santaupų investuota į Amerikos valdžios bonus ir Veteranų Namų Statybos Paskolas. Šios paskolos ligi 60% yra JAV vyriausybės garantuotos.
2 Atsargos ir pertekliai sudaro daugiau negu \$3,450,000.00 arba virš 10% visų narių santaupų. BENDRAS TURTAS VIRŠ \$44,000,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS saugumas ir už indėlius mokami aukštesni nuošimčiai padarys Jūsų ateitį saugesnę. Kiekviena sąskaita yra Federal Savings and Loan Insurance Corporation apdrausta ligi \$10,000.00.

ISTAIGOS VALANDOS:

Kasdien, įskaitant šeštadienius, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidarama.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO. 4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32. PHONE: Virginia 7-1141

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl šiulome dabar įsigyti šį stipriai išištą 1256 puslapių anglų-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina — \$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiūsite \$14.00 čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

Naujienos

1739 S. HALSTED ST.

CHICAGO 8, ILLINOIS

C. L. D. D. DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street. Valandos: nuo 1-3 ir 7-8 Serėdomis ir nedėliomis uždaryta. Subatomis nuo 1-3. Rez. 3241 WEST 66th PLACE Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue. Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 So. Ashland Avenue. Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus. Ofiso telefonas: Yards 7-4787 Namų telefonas PROSPECT 6-1936

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2951 WEST 63rd STREET (netoli Sacramento Ave.) Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. trečiadi. ir sekmadi. pagal susitarimą. Telefonas HEMLOCK 4-7899 Namų Tel. Hilltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE Vaikų ir Moterų Ligos 5159 SO. DAMEN AVENUE Medicine and Surgery Building Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, ketv. ir penkt. 10-1 ir 6-9, seštadieniais 10-12. Ofiso: PR. 6-7900; Namų TR 4-1765

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET CHICAGO, ILL. Telefonas: Ofisas: HEMLOCK 4-5849 Rezidencija: HEMLOCK 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradi. nuo 1-5, Trečiadi. ir Seštadienį tik susitarus.

DR. BR. GAIZUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4055 ARCHER AVENUE (Kampas Archer ir California Ave.) VAL: 2-4 po pietų ir 6-8 vakarų, seštadieniais 2-7 p.p., išskyrus sekm.

DR. R. GELŽAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2705 WEST NORTH AVENUE (ėjimas šalia Crystal teatro) Šią savaitę pacientų nepriima.

DR. S. GEŠTAUTAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos. 4055 SO. ARCHER AVE. (kampus Archer ir California Ave.) Valandos: kasdien 2-4 ir 6-8 po pietų.

DR. J. GUDAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 W. 35th Street. Kampas Halsted ir 35-tos gatvės. Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS PHYSICIAN AND SURGEON (Lietuvius Gydytojas) 2500 WEST 63rd STREET Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro. Trečiadi. ir seštadi. uždaryta. Ofiso Tel.: PROSPECT 6-3838 Rezid. Tel.: REPUBLIC 7-9199

Dr. Aldona A. Juska AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir seštadienius. 2422 W. Marquette Rd.

DR. JOSEPH W. KADZEWICK (LIETUVIS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius. MANOR MEDICAL ARTS BLDG. 6400 South Kedzie Ave. Ofiso ir buto telefonai: OLYMPIC 2-1381

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1336 SO. 49th COURT, CICERO PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vakarė. Seštadieniais 10-2 ir 4-6. Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. Moterų Ligos 3267 SO. HALSTED STREET Telefonas: DANUBE 6-1125 Valandos: 1-4 ir 6-8 vakarė. Seštadieniais 1-4 val. popiet.

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1336 SO. 49th COURT, CICERO PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vakarė. Seštadieniais 10-2 ir 4-6. Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Skaitykite "N-nas" 7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —TUESDAY, MARCH 2, 1954

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Seštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v. Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill. Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia saukite KEDZIE 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 So. Archer Avenue. Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons Vakaris: pirm., antradi., ketvirtadi. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus. Telefonai: ofiso GROVEHILL 6-5399 rezid.: PROSPECT 6-4732

DR. A. MACIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2423 WEST 63rd STREET (kampus 63rd ir Artesian) Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien Trečiadieniais uždaryta Seštadieniais nuo 2-4 val.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS OFISAS: 2750 WEST 71st STREET (prie California Ave.) Valandos pagal susitarimą. Ofiso telefonas: GROVEHILL 6-1321 Jei neatsiliepia Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN PHYSICIAN AND SURGEON 2408 WEST 63rd STREET Tel.: HEMLOCK 4-5524 Hours by appointment only.

DR. J. A. PAUKSTYS DANTŲ GYDYTOJAS 4253 Archer Avenue (Whipple St. — įėjimas) Valandos: 10-12, 2-6, 7-9 Trečiadi. ir sekm. tik pagal susitarimą tel.: Ofiso: LAfayette 3-4949 Rezidencija: CEDARCREST 3-7786

Dr. Fl. Tallat-Kelpša Dr. E. Tallat-Kelpša GYDYTOJAI IR CHIRURGAI MARQUETTE PARKO OFISAS: 2656 WEST 63rd STREET (kampus Washtenaw ir 63rd St.) Val.: Pirm., Penkt. 5-8; Antr., Ktv. 6:30-8:30, Seštadi. 3-5. Trečiadi. uždaryta. Ofiso: PROSPECT 6-3548

DR. V. P. TUMASONIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. chirurginės ligos. Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123 6255 SO. WESTERN AVENUE Rezid. telefonai: PROSPECT 6-8484 Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Sešt. tik 2-4 p. p. Neturi valandų trečiadienį ir sekmadi.

DR. A. Z. ŠAULYS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211) Pirm., Antr., Ktv. ir Penktadi. 6:30-8:30 val. vak. Seštadienį 2-4 v. p. p.

DR. JONAS VALAITIS Gydytojas ir Chirurgas 4038 SO. ARCHER AVENUE Valandos: Kasdien nuo 6:30 iki 8:30. Seštadieniais nuo 4 iki 6.

Dr. Ona Vaskevičius (VASKEVICIUTE) GYDYTOJA - CHIRURGE 6590 S. WESTERN AVE. Val.: kasdien nuo 1-3 p. p. ir nuv. 6-8 val. vak.; seštadi. 1-4 po pietų; trečiadi. ir kitu laiku tik susitarus.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET (kampus Halsted ir 31-os gatvių) Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Seštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 SO. ASHLAND AVE. Ofiso telefonas: YARDS 7-0554 Jei neatsiliepia saukite: Rez. telefonai: Midway 3-2880 OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDA Iš Stoties W. G. E. S. 1390 kilocycle Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Seštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro. Sekmadienį, 8:30-9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles. Tel. HEMLOCK 4-2413 7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, Illinois

PARSTUPAS Parstupo šaknis jau buvo žinomas ir vartojamas kaip gydomas nuo Hippocratic laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po trutinę ir skreplevimą, kiti sako Parstupo šaknis gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalinimo kad ir kietų vidurių. Prisiūskite mums \$1.00, tai mes pristūsim jums kryterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; į Kanadą irgi yra \$1.25.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI DR. G. SERNER 25 metų patyrimas Tel. Yards 7-1828 Pritaiko Akinius Kreivais Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8 Trečiadieniais tik susitarus, seštadieniais nuo 10 iki 2 v. popiet.

DR. Kazimieras MICHEL Optometristas - Orthoptistas Gydo nusipusius ir nevotus akis. Ekzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivais akis be operacijos. Išveda netikrą -artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai. 4654 SO. ASHLAND AVENUE Telefonas: YARDS 7-6616 Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas.

DR. R. P. LUTKUS LIETUVIŠ OPTOMETRISTAS Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius, pakeičia stiklus ir rėmus. Val.: kasdien nuo 6:30 iki 9 val. Sešt. nuo 10 ryto iki 4 p. p. Trečiadieniais 7013 SO. WESTERN AVE. Tel. WAlbrook 5-4353

Orthopedas - Protezistas P. ŠILEIKIS Kaulų fraktūroms įtvartai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. Aparatū. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštėles (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandžai ir t.t. VAL.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11 ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA, 1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois. Tel.: PROSPECT 6-5084

Pasididžiūdamai pranešame apie tik ką baigtą MIDWEST HOME FOR THE AGED AND CONVALESCENT 310 SO. HAMLIN • Kviečiame apžiūrėti • Kitoje Parko pusėje • Viskas ultra moderniška • Erdvis priekabariai • Didelė televizijos scena • Nuosavų namų nuotakos • Rūpestingai paruoštas maistas • Paties ligonio gydytojas gali prižiūrėti. SACramento 2-6220 — NEvada 8-4488 Benjamin H. Wernick, Man. Director E. Davis Wernick, M.D., Med. Director

C & C RESTAURANT COCKTAIL LOUNGE (Under New Management) SPECIALIZING FINE ITALIAN DINNERS FREE DELIVERY ON OUR PIZZA. The Finest Pizza in Town 5540 W. Chicago Ave. ESTebrook 8-9310

SKOKIE RESIDENTS When in need of NURSING SERVICE call AETNA NURSES REGISTRY MRS. M. SEIDELMAN Director 4821 No. Sheridan Road Longbeach 1-7388 Transportation to Skokie required.

FACTORY WORKERS Eat at PETE'S GRILL 1807 SO. ASHLAND AVE. SEeley 3-9339 BEST OF FOOD REASONABLE PRICES GEORGE LYMBERIS, Prop.

Having A Wedding? FOR FOOD AT ITS FINEST Come to Tom and Esther's DINING ROOM corner of Winfield and Main Winfield, Illinois Special Lenter Menus STEAKS-CHOPS-CHICKEN SEA FOOD-SANDWICHES TOM MARGETES, PROP. Phone Winfield 6-9934 Room for 800 people. Plenty of parking space.

ALEXANDER'S CO. 414 BROADWAY SOUTH BOSTON 27, MASS.

Jadvygai Vilkaitienei prisiminti

Anais sunkiais ryžtingumo kupiniais metais. — Karo nusiaubtoje Tauragėje. — Kooperatiniame bare. — Griūvėsiuose besikurianti mokykla. — Mokytojų sukeltos dulkės. — Džiaugsmas pro ašaras. — "Gerai buvo vaikai, gerai mokiniai".

Jadvyga Vilkaitienė

1921 m. Vilkaičių šeima, apsigvenusi Tauragėje, tuoj įsijungė į Tauragės visuomenės darbą. Augačio, J. Bıldıšo, Blinstrubo, Urbučio, Vilkaičių rūpesčiai ir pastangomis buvo atgaivinta prieš I Pasaulinį karą veikusi Tauragės vartotojų bendrovė. Ji buvo pavadinta "Laisvė". Ji turėjo savo namus ir didelį žemės sklypą. Naujai atsikūrus kooperatyvas "Laisvė" greitai išplėtė savo veikimą. Mieste jis įsteigė dvi krautuves.

Pereitais metais kovo 2 d. mirusi Chicagoje Jadvyga Vilkaitienė padėjo tvarkyti kooperatyvo atsiskaitymą. Kai vėliau Tauragėje įsisteigė mokytojų kooperatyvas "Knygos", J. Vilkaitienė buvo išrinkta to kooperatyvo valdybos ir jai buvo pavesta tvarkyti tos bendrovės įsteigtos rašomųjų medžiagų, mokykloms vadovėlių ir knygų parduotuvės reikalus ir vesti atsiskaitymą. Karo nusiaubtoje Tauragėje tos dvi prekybinės įstaigos buvo reikšmingos. Miesto ir jo apylinkės šviesuomenė tame kooperatiniame bare pradėjo savo visuomeninį veikimą. Mokytojų įkurtas kooperatyvas "Knygos" vėliau įsijungė į mokytojų kooperatinę bendrovę "Spaudos Fondą", kuris turėjo savo skyrius visuose didesniuose Lietu-

vos miestuose. Jis aprūpino Lietuvos mokyklas mokslo reikmenimis, leido mokykloms vadovėlius ir spausdino kitas įvairaus turinio knygas bei leido pirmąją Lietuvos Enciklopediją.

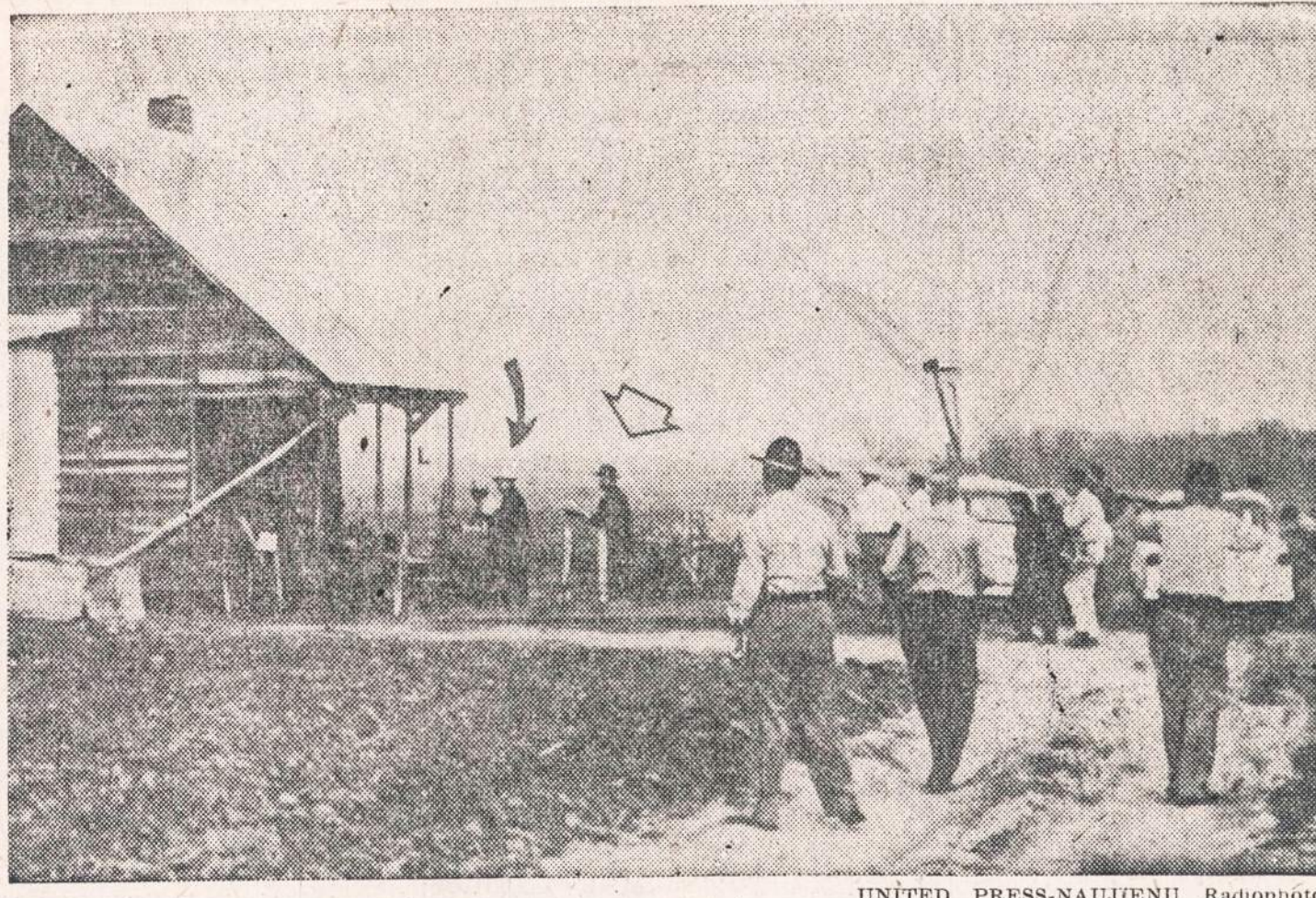
Kooperatyvas "Laisvė" virto didžiule bendrove. Jos narių pastangomis buvo įsteigta smulkas kredito savitarpinė bendrovė. Tame kooperatiniame Tauragės bare J. Vilkaitienė buvo gyvas narys.

Tais pačiais metais, rudenį, buvo susimesta Tauragėje įsteigti aukštesniąją mokyklą. Tauragės griūvėsiuose tai buvo nelengvas darbas. Dėl patalpų stokos teko apsiriboti steigimu tik vidurinės keturių klasių mokykla. Ir tai iš karto nebuvo galima atidaryti visų keturių klasių, nors mokinių būtų atsiradę visoms klasėms. Tada Tauragėje nebūta tokio namo, kuriame būtų galėję mokyti šimtas mokinių. Tai buvo atidarytos pirmos dvi klasės. Jadvyga Vilkaitienė buvo viena pirmųjų mokytojų. Mokyklos vedėju buvo paskirtas Jonas Šarka. Mokyklos išlaikymu pirmais metais daugiausia rūpinosi Tauragės Apskritis Valdyba. Švietimo Ministerija mokytojams mokėjo tik algas.

Vėliau vidurinioji mokykla išaugo į 8 metų komercinę mokyklą.

Jadvyga Vilkaitienė, dėstydamą paaišyba, dailiaraštį, rankų darbus ir aukštesnėse klasėse buhalteriją, gražiai sugyveno su visais mokiniais. Ji mokytojos auklėtojos pareigas giliau nujaudė ir suprato.

Tais sunkiais ūkiniais metais visai nejučiomis kilo klumpių klausimas. Jis atsidūrė net mokytojų taryboje. Vienas iš mokytojų pasiūlė visiems mokiniams įvesti medines klumpes, ar žemaitijoje plačiai nesiojamas

Shreveport, La. — Kai policijos viršininkas Huckabay (atžymėtas kreiva strėle) ir det. Chandler (atžymėtas atidara strėle) su grupe policininkų atvyko areštuoti Man West, kai pastarasis pradėjo šaudyti. Jis nušovė policijos viršininką ir sužeidė delektivą Chandler, kuris, savo ruožtu, nušovė Westą. Prieš tai West buvo nušovęs šerifą Maurice Miller. Ši nuotrauka nuimta prieš pat susišaudymą.

"žaseses". To mokytojo supratimu, klumpių dėvėjimas esąs giliai prigijęs visoje lietuvių tautoje. Mokykla neturinti mokinių atšaldyti nuo tautos papročių. Be to, klumpės pigesnės negu odinė avalynė. Jomis lengviau mokyklėje švara palaikyti. Mokiniai klumpes turėtų palikti už klasės durų, o klasėje vaikščioti vilnonėmis kojiniomis apsiavę. J. Vilkaitienė tą pasiūlymą karčiai pašiepė kaip nepedagoginį, netinkamą auklėjimui. Ji pareiškė, kad mokymo ir auklėjimo tikslas ne vien augantį kartai perduoti tautos turimą lobyną, bet kartu pažadinti jaunimą žengti pirmyn — naują kurti. Klumpės jau atsilikusios nuo gyvenimo, nors kai kuriems darbams jos būtinos.

Tas klumpių suamnymas buvo atmetas. Jis čia prisimintas tik tam, kad susivoktume, kokioje aplinkoje tada teko dirbti.

Viename mokytojų tarybos posėdyje mokyklos kapelionas pasiūlė atleisti vieną mokinę. Ji buvo jam įskusta esanti negeros elgsenos. Vasaros atostogų metu toji mokinė, esą, lankiusi kaimo jaunimo vakaruškas, šokus, dainavusi ir buvusi linksmutėlė. Mokinės tėvai visoje apylinkėje buvo žinomi kaip dori, darbštūs ūkininkai, bet nepriklausomų pažiūrų. Parapiniai fanatikai jų dukrą įskundė mokyklos kapelionui. Jadvyga Vilkaitienė atsidėjusi gynė mokinę. Ji sakė, kad ji, būdama moteris, galinti suprasti jaunos mergaitės padėtį; taip pat, būdama motina, ji galinti suprasti ir tos mokinės motinos apmaudą, jei jos duklė būtų pašalinta iš mokyklos. Ji, mokytoja, mokinės pašalinimą iš mokyklos suprastų kaip mokytojų norą nusikratyti, rasi, sunkiau auklėjimui pasiduodančia mokinė. Be to, ji mokyklos kapelionui priminė, kažin kada to paties kapeliono pasakotą tokią vaikystės išdaigą. Kai jis lankęs pradžios mokyklą, tai vienoje krautuvių, pardavėjų nepastebint, "nusavinęs blizgantį mažučiuoką peiliuką. Ji paklausė kapelioną, kas jis būtų šiandien, jei anuomet krautuvės pardavėjas būtų tai pastebėjęs ir būtų pranešęs mokytojui... Mokyklos kapelionas buvo akademikas, gerai išrūpęs ir jautrus. Jis, išklauses J. Vilkaitienės pastabų, atsiėmė savo pasiūlymą. Bet J. Vilkaitienė tuo nesitenkino, ji prašė, kad mokinės elgsena būtų pagrindinai ištirta, ar mokinė nėra visai nekaltai apšmeižta. Vėliau paaiškėjo, kad tikrai būta tik šmeižto.

Vieną kartą atsilankęs švietimo Ministerijos mokyklų vizitatorius rado J. Vilkaitienę klasių aiškinant mokiniams šachmatų žaidimus. Tai būta laisvalaikio metu. Vizitatorius mokytojų kambaryje J. Vilkaitienei pranešė, kad jam tai buvusi staigmena, ir jis turįs apie tai pranešti švietimo Ministerijai. J. Vilkaitienė ramiai jam pastebėjo, kad ji tikinti, jog nebūsianti nubausta. Švietimo Ministerijos tas klausimas buvo svarstytas ir

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ Pasaulinės prekybos konferencija

Vasario 23 d. Morrisono viešbutyje Chicagoje prasidėjusi pasaulinė prekybos konferencija (Chicago World Trade Conference) sutraukė daugiau kaip tūkstantį dalyvių. Tai daugiausia eksportui dirbančių pramonės imonių vadovai, laivininkystės ir transporto bendrovių atstovai, svetimų valstybių konsulai bei apskritai užsienio prekyba besidomį amsenys.

išspręstas teigiamai. Kitas mokyklų vizitatorius, lankydamas J. Vilkaitienės pamokas, pastebėjo, kodėl mokiniams leidžiama laisvai paaišyti. J. Vilkaitienė paaiškino vizitatoriui, kad paaišyba reikalaujanti laisvės, kaip kūrybinis darbas; jis esąs individualus, reikalaujantis daugiau sąmonės; visų mokinių vienodai negalima išmokyti piešti, kaip rašyti. Kiekvienas asmuo turi skirtingus savo rašybos brožuos, ką net teismai pripažįsta. Mokykla tiek su rašymo, tiek su paaišymo technika mokinius tik supažindinanti ir paskatinanti juos dirbti... Vizitatorius nutilo. (Gerai rašą mokiniai mokyklėje buvo T. Blinstrubas, Švedas, Jurkutaitis, Augaitis, Kruopaitė ir kiti. O gražiai rašančiu ir įdomiai piešančiu bene pirmuoju mokiniu paaišyboje buvo Zenkevičius, būsimas naujienietis, jau senokai Chicagoje gyvenęs).

Būtų galima dar daug panašių atsitikimų papasakoti, kaip J. Vilkaitienė suprato mokytojos ir auklėtojos pareigas. Mokinį suruoštuose vakarėliuose pastebėjusi kurį mokinį ar mokinę nosį pakabinus stovint, J. Vilkaitienė tuoj privedavo ir pradėdavo kalbinti, ką nors linksmo pasakoti, o jei būdavo šokiai, su tokiais atsiskyrėliais išeidavo šokti.

Ir štai dar vienas tiems metams būdingas atsitikimas. Kai 1926 m. pradžioje Vilkaičiai išvyko iš Tauragės, tai vienas "Ryto" dienraščio vietos korespondentas pasiuntė dienraščiui melo prisunktą korespondenciją, šmeižiančią Vilkaičius. Tarp kitko jis rašė, kad Vilkaičių vaikai nekrikštijoti ir turį šuniukų vardus. Mokiniai subruzdavo ir pasiuntė dienraščiui savo protesto laišką. Dienraštis nedėjo jū laiško. Tada pakartotinai tą laišką jie pasiuntė "Lietuvos Žinių" redakcijai. Pasakojama, kai Vilkaitienė perskaiciusi jos buvusį mokinį tą laišką, pro ašaras pasakiusi: "Buvo geri vaikai ir geri mokiniai... Jaunimas tiesą pamėgęs. Vargšeliams, pirmos ankstyvos šalnos... Bet jos jų nepakeis... Idėto darbo geri vaisiai!"

Mokinys
8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—TUESDAY, MARCH 2, 1954

Berlyno konferencija ir Tolimieji Rytai

Pietų metu pagrindinę kalbą pasakė Generalas Walter Bedell Smith, valstybės psekretorius. Kalbėdamas valstybės sekretoriaus John Foster Dulles vardu, jis pareiškė, kad Berlyno konferencijoje rusai nieko nelaimėję. Balandžio 27 d. numatyta Ženevos konferencija Korėjos ir Indokinijos reikalais šaukiama JAV iniciatyva. Raudonosios Kinijos dalyvavimas toje konferencijoje nereiškia jos diplomatinio pripažinimo. Dėl padėties Indokinijoje W. B. Smith pareiškė, kad prancūzų karinė padėtis ten nesanti taip bloga, kaip ją dažnai atvaizduoja kai kurie laikraščiai. Prancūzų unijos kariuomenė tvirtai laikanti visus to krašto strateginius punktus. Komunistų sukilėlių Viet Minh jėgos daugiausia laiminčios nereikšmingus žemesnius plotus, t. y. turi "Real Estate" laimėjimus, kurie, anot generolo nuomone, negali nulenti karinių operacijų Indokinijoje. Ateinantį mėnesį Prancūzų įvyks Vietnamo ir Prancūzijos konferencija, kurioje tikimasi, kad bus suteikta pilna nepriklausomybė dabar Prancūzijai priklausantioms Indokinijos trimis valstybėms: Laos, Combodia ir Vietnam. Karą Indokinijoje esą galima laimėti tik pačių vietos gyventojų suorganizuotomis karinėmis jėgomis, pačių vietos gyventojų karininkų vadovaujamos ir kovojančiomis už savo krašto nepriklausomybę. JAV pasirošuosius pagalbėtomis valstybėms suorganizuoti savo karines jėgas, apmokyti jas ir apginkluoti.

Savo kalboje valstybės sekretoriaus pavaduotojas Walter Bedell Smith paminėjo taip pat ateinantį mėnesį Caracas, Venecuoloje įvykstančią Panamerikos konferenciją, kurioje bus siekiama artimesnio ekonominio bendradarbiavimo tarp šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių. Čia jis paminėjo, kad Amerikoje dabar kilę balsai dėl aukštų kavos kainų nesą visai pamatuoti. Jei JAV pačios augintų kavą, tai vienas kavos svaras kainuotų 6 dolerių.

Ameriką konkuruoja kiti kraštai

Pasaulinė prekybos konferencija Chicagoje truko porą dienų. Darbo posėdžiuose buvo svarstomi įvairūs su užsienio prekyba susiję klausimai. Diskusijose dalyvavo žymūs Amerikos užsienio prekybos specialistai. Daug dėmesio buvo skiriama užsienio rinkose didėjančiai Amerikos prekėms vokiečių, britų ir japonų pramonės gaminių konkurencijai. Pereitų metų konferencijoje labai populiarus reikalavimas atgaivinti laisvą prekybą, sumazinant ir net visai panaikinant įvežamoms prekėms muitus, šiais metais buvo mažiau girdimas. Priešingai, buvo nurodoma, kad Amerikai sunku konkuruoti su kraštais, kur

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

TURRET LATHE OPERATORIAI

- GERAS DARBO SĄLYGOS
- GERAI STOVINTI KOMPANIJA
- NUOLATINIS DARBAS
- GERAS ATLYGINIMAS
- DAUGELIS PRIEDŲ

Siųskite pavardę, adresą ir telefoną šiuo adresu:

NAUJIENOS

Box 4516 — 1739 So. Halsted Street

CHICAGO 8, ILLINOIS

DARBININKAI

GERAS PRADEDMAS

MOKESTIS.

Pirma ir antra pamaina.

Turi suprasti truputį angliskai.

Kreipkitės:

NATIONAL LEAD CO.

1710 SO. PEORIA

CA 6-3710

REIKALINGI BARTENDERIAI. Vienas dirbti visa savaitė, kitas trijų dienų darbu. 2140 So. Halsted Street. HAYmarket 1-9890

RENTING IN GENERAL Nuomos

RENDON 2 kambarių butas. Gasų ir elektrą užmoka savininkai. Ir vienas bedruimis pavieniui. 3215 So. Union Ave.

NAŠLĖ, turi parduoti šviesų 5 kambarių namuką gražiai ir ramiai bloke. Galima matyti šeštadienį ir sekmdienį, 638 West 43rd Place.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

RESTORANUI ir ikerių štorui reikalingas pusininkas arba parduosiu visą. Tel. LAfayette 3-9889.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

PATYRUSIŲ

SIUVIMO OPERATORŲ

PRIE POWER MASINŲ

Gerai atlyginamas, puikios darbo sąlygos ir susisiekimas. Galimi viršvalandžiai. Apmokamos atostogos, šventės. Ligoje pagelba.

HOWARD PARLOR FURNITURE CO. 2315-39 Ogden Ave.

STENOGRAPHER

Pleasant office
5 day week
Good salary
Many company benefits.

Apply:

INTERSTATE DISPATCH, INC.
3636 S. Western Ave.
FRontier 6-4400

Are you looking for a good job with a secure future and a swell boss? This opportunity can soon be yours if you're a good STENO - TYPIST

Our girl is leaving shortly and we need an ambitious, personable young lady to replace her.
• Good working conditions
• Blue Cross
• Paid vacations and holidays
• One girl office.
"You'll Enjoy Working With Us".
Write: Box 4524
c/o Naujienos, 1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

MISCELLANEOUS FOR SALE Įvairūs Pardavimai

STIRBIS FUEL OIL
Range oil and furnace oil
6741 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-6264
(Automatiškas telefonas)
Aptarnauja tikta pietine dalį.

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE

Atnaujina pasenusį namą, pripildo ietatus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietavį — J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. GRovehill 6-4177

Lietuviai perka tose krautuvėse, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

Skaitykite "N-nas"

NOW YOU CAN OWN THE NEW
HOOVER Lark
Light Weight, Low Cost, Full Size

EASY TERMS

Easy to use! Faster cleaning!
No bag to empty!

Complete attachments
for all home cleaning!

Special KING-SIZE TRADE-IN allowance
for your old cleaner—now at

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street HEmlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS